

Mot Denali

2002

Innehåll:

Prolog	1
Äventyret	5
Epilog	38
Statistik	41
Väderregistreringar	42
Tidsplan	43
Utrustningslista, personlig	44
Kartor	47
Kostnader	49
Att tänka på innan man ger sig av	50
Höghöjdssjuka: Allmän information, orsaker och symtom	53

Varning!

Författaren avskriver sig allt ansvar för eventuella följder av att läsa denna berättelse.

Du läser på egen risk och bildar din egen uppfattning och tolkning om betydelsen av det som skrivs.

Föreliggande berättelse beskriver endast händelserna såsom författaren själv upplevt dem.

Allt som är skrivet är författarens sanning såsom han har upplevt händelserna.

Personerna i berättelserna kan ha andra åsikter om vad som hänt, men det får stå för dem.

Namn och orter i Sverige kan vara ändrade för att skydda personerna i berättelsen.

Detta har kommit att bli en mer faktafylld än skönlitterär berättelse.

Prolog

I och med att jag i januari 2002 samtyckte till att följa med Ingemar och Sven till Alaska för att göra ett försök att nå toppen av Denali, 6 192 m ö h, började denna resa.

Sedan hösten 2001 hade Ingemar och Sven pratat om att åka till Denali, och första gången de frågade mig om jag ville följa med var någon gång i oktober/november samma år.

Mitt svar var då nej, främst med tanke på hur vi hade haft det i Ryssland under bestigningen av Mt. Elbrus. Jag tyckte inte att det hade fungerat något vidare socialt. Det jag tänkte på var bland annat laganda, positiv attityd och psykisk stabilitet. (Vill du veta mer om vad som hände i Ryssland ber jag dig läsa den berättelsen.)

En annan anledning var att jag och Ole-Petter från Norge som jag besteg Aconcagua 97/98 med hade pratat om att åka till Denali under två-tre års tid.

Tiden gick och när jag hade ett arbete att utföra i Nyköping under december månad 2001 passade jag på att träffa Ingemar som arbetade inne i staden, för att låna kopior av de bilder han tagit när vi var i Ryssland. Jag fick återigen frågan om jag skulle följa med till Alaska.

Jag avböjde direkt och förklarade att jag inte tyckte att det hade fungerat något vidare när vi var i Ryssland och att om jag skulle åka till Alaska fick det bli med Ole-Petter.

Det var inget förstående ansiktsuttryck som Ingemar kontrade med, men jag var bara ärlig.

Tiden gick återigen och Ingemars bror Sven var på mig gång efter annan om att jag trots allt skulle följa med. Mitt svar var fortfarande nej, fast det började att vackla lite.

Denali är ett berg där man bör vara minst tre personer för att bestiga berget på ett säkert sätt, och nu hade jag chansen!

Ole Petter och jag hade ju pratat om Denali år ut och år in, men så mycket hade hunnit komma emellan. Vem skulle veta när det till slut skulle bli av?

Visst, det fungerade inte i Ryssland med Ingemar och Sven, men det kanske skulle fungera bättre denna gång. I Ryssland var Johan ett moment som störde Ingemar och Sven, och det var kanske därför som det inte hade fungerat så bra?

Det kanske var meningen att jag trots allt skulle följa med på denna resa?

Hur som helst, nu var dörren öppen framför allt då jag hade blivit uppsagd från min huvuduppdragsgivare på grund av nerskärningar och ingen ny huvuduppdragsgivare fanns i sikte.

Alla dessa tillfälligheter tillsammans med att jag faktiskt hade pengar gjorde att jag tillslut valde att säga ja.

Jag sade ja, trots att jag inte ändrat uppfattning gällande mina erfarenheter från Ryssland. Min känsla för att resa till Alaska med Ingemar och Sven hade inte ändrats, utan en känsla av problem fanns fortfarande.

Det var känslan jag hade sedan Ryssland och nu inför Alaska. En känsla med lite obehag, framför allt inför det faktum att det här var två bröder med mindre erfarenhet av hög höjd. Dessutom tyckte de om att gå fort. Att gå på när man är på hög höjd är inte att rekommendera. Två bröder innebär också att de skulle kunna gadda ihop sig och utmanövrera mig vid diskussioner och beslut. Jag skulle kunna hamna i en situation där jag hela tiden skulle vara i underläge.

Det var många känslor med obehag, men varför inte - ändå? Det gäller att ta vara på chanser som erbjuds i livet, var mina tankar då som så många gånger tidigare i livet.

I mitten av januari 2002 valde jag alltså att följa med, trots allt.

Nu gällde det att börja planera inför resan som skulle bli av mot slutet av maj.

Ingemar och Sven hade ett tidsförslag på drygt tre veckor för flygresan fram och tillbaka samt klättringen, något jag ansåg skulle vara åtminstone en vecka för kort med tanke på att dåligt väder skulle kunna innebära stora hinder och att det skulle bli stressigt.

Min invändning berörde dem inte, dels för att de inte kunde/ville ta ut mer semester och för att de helt enkelt trodde på tre veckor. Vi fick helt enkelt se om tiden skulle räcka till.

Drygt tre veckor blev det, varken mer eller mindre.

När det gällde Denali, var vi tvungna att skicka in en ansökan om klättringstillstånd till Talkeetna Ranger Station, Denali National Park & Preserve och betala 25 USD i förskott per person. Detta var vi tvungna att göra minst sextio dagar i förväg för att kunna få tillståndet.

Det visade sig vara mer en registreringsprocedur än en tillståndsprocedur. När ansökan var inskickad och behandlad kom ett svar med deras åsikter om våra erfarenheter i förhållande till Denali, och vad vi borde öka våra kunskaper i. De hade även kunnat avråda från att försöka bestiga berget, fast de hade inte kunnat förbjuda oss. Inte som jag förstått i varje fall.

Sven valde att ta hand om registreringsproceduren.

Nu började även mitt arbete med att komplettera min utrustning, samt att boka en flygbiljett.

Mitt enda förbehåll för att kunna följa med var att jag skulle kunna använda mina Eurobonuspoäng till Alaska, annars skulle det bli för dyrt. Det gällde då att även hitta en biljett som passade de tider som Ingemar och Sven hade bokat.

När det gällde att sätta ihop min resa behövde jag egentligen bara ta hänsyn till att jag ville vara hemma någon dag innan Vättern Runt den 14-15 juni, det skulle vara min hållpunkt.

Jag hittade en plats med utresa den 22 maj och hemresa den 12 juni och tack vare Eurobonusprogrammet behövde jag inte hämta ut mina biljetter förrän en vecka innan avresa. Detta var jättebra framför allt om det skulle visa sig bli några förhinder. Då skulle jag kunna ändra tider i mån av plats eller avboka helt och hållet.

Ingemar och Sven hade köpt biljetter de varit tvungna att lösa ut på en gång, vilket givetvis var till deras nackdel.

Jag var på Sven att se till att skicka in våra ansökningar som han inte fick iväg förrän vecka 11, vilket var i senaste laget. Framför allt då vi bestämde oss i månadsskiftet januari/februari att vi skulle åka. Fast det var ju bra att den skickades in över huvudtaget.

I retur fick vi följande svar från Denali NPS den 27 mars:

Dear Mr. Svensson --

We have received your party's registration forms for your climbing trip on Denali in 2002 and everything is in order. I just wanted to write and encourage you to consider extending the length of time you plan to be on the mountain. According to your forms you have allotted 15 days and while it is possible to summit in that amount of time it allows your team very little buffer for bad weather and ensuring that you properly acclimatize. Since your team does not have a tremendous amount of experience at altitude and you are not familiar with climbing in Alaska you may greatly increase the possibility for a safe and successful trip by adding a week to your expedition. If you have any questions or want to discuss this further please contact us at: DENA_Talkeetna_Office@nps.gov or call at 907-733-2231.

Good luck with your trip plans,

Meg Perdue - Mountaineering Ranger

Först då började Sven och Ingemar fundera på om tre veckor skulle räcka till. För säkerhetsskull kontrollerade de om deras flygbiljetter gick att ändra, men det gick inte. Så det var bara att köra på som tidigare.

Någon vecka senare fick vi varsitt informationshäfte från Denali NPS som hette Mountaineering, som var mycket bra. Detta informationshäfte innehöll det viktigaste man behövde veta om att vistas och klättra kalla berg på hög höjd och skulle definitivt kunna säljas som en liten bok.

I häftet fanns bland annat ett förslag på ett tidsschema och en rekommendation att planera minst 21 dagar på själva berget. Återigen, ett råd baserat på erfarenhet.

Jag var fortfarande redo att ändra min flygbiljett, men Ingemar och Sven hade inte den möjligheten.

Det var bara att hoppas på bra väder med andra ord.

Ur häftet kom också rekommendationen om en tvådelad sko (innersko och yttersko) för att minimera risken att få förfrysningsskador på fötter och tår.

Vi hade inte riktigt tänkt på detta utan hade tänkt använda de klättringsskor vi hade med en par snödamasker till.

Efter ett par dagars fundering bestämde vi oss att köpa skon Milles Everest II som kostade drygt 5 500 kronor i handeln. Detta var ett kostsamt beslut, men det enda tänkbara. En billig försäkring för att ha kvar fötter och tår.

Denna sko hade varit uppe på alla fjorton åttatusenmeterstoppar i världen och borde därför vara bland de bästa.

5 500 kronor är mycket pengar för en sko som man inte använder alltför ofta och det gällde nu att försöka få ner denna kostnad med någon form av avtal med butik, agent eller tillverkare.

Jag erbjöd mig att ordna detta i och med att jag arbetat med sponsring en hel del inför tidigare expeditioner, men Ingemar propsade på att ta hand om detta och det var väl okej med mig. Resultatet borde ju bli någorlunda detsamma eftersom Ingemar arbetade i en friluftsboutik och att det borde ha sina fördelar.

Min del i förberedelserna blev att boka vandrarhem i Anchorage, transport vidare till Talkeetna och flyg upp till glaciären.

På grund av att vi inte bestämde oss förrän i början av april att köpa denna sko, och att skon enbart gjordes på beställning fick vi efter mycket om och men sköta en del av kontakten direkt med tillverkaren. Detta var dock ett speciellt undantagsfall som gjorde att vi kunde göra på detta sätt.

Eftersom vi inte kunde prova ut några storlekar i Sverige ville jag att Ingemar skulle faxa ner avritningar av våra fötter för att få en så exakt formsydd storlek som möjligt. Ingemar tyckte inte att detta behövdes men jag faxade i varje fall en avritning till honom som det inte hände så mycket med.

Någon vecka senare tjatade jag på Ingemar igen om att faxa ner avritningarna på mina fötter och efter mycket om och men, fick jag faxa en ny avritning till Ingemar som han skulle vidarebefordra till Millet i Frankrike. Denna gång sa även Ingemar att han hade faxat ner min avritning.

Tack vare att Sven hade skickat ett mejl direkt till Millet och samtidigt skickat en kopia av det mejlet till mig fick jag reda på en hel del.

Millet ville skicka Sven en storlek UK 11, men det ville inte Sven som menade på att han behövde UK 12,5 annars fick det vara. Det var det som stod i mejlet.

Mejlet Sven skickade var ett svar på ett ursprungligt mejl till Ingemar där alla beställda storlekar stod. Och jag kunde läsa att min sko hade ökat lite i storlek från ursprungsbeställningen och trodde då att Ingemar verkligen hade faxat ner avritningen av mina fötter.

Det lustiga var dock att Sven var tvungen att skicka ett mejl till dem och säga att han absolut behövde en större sko. Svens fot kunde omöjligtvis ha faxats eller skickats ner i sådana fall.

Det var mycket oklarheter i detta och jag hade fram tills då inte velat lägga mig i skoaffären genom att ringa, mejla eller faxa till Millet eller företaget vi skötte beställningen genom. Jag tänkte att det var bäst om Ingemar fick sköta allt utan inblandning av mig eller Hans.

Då Ingemar arbetade i en friluftsboutik hade han möjligheten att sälja utrustning till rabatterade priser då det var möjligt och detta erbjöd Ingemar i början av januari/februari. Det var givetvis något som gjorde att jag också såg chansen att spara tid och pengar på att jaga sponsorer eller att betala fullt pris.

Jag hade då frågat om det gick bra att betala per faktura på det jag köpte och beställde och om jag kunde få uppemot 60 dagars kredit istället för 30 dagar som är brukligt.

Det skulle inte vara några problem, sa Ingemar och det tyckte jag lät jättebra.

Första tillfället jag köpte saker var den 26 februari och jag skulle få en faktura på detta.

Fakturan fick jag först den 20 mars och den var ställd till betalning den 14 april, 47 dagar efter det att jag köpte prylarna. Det i sig mycket snällt av butiksägaren.

Jag skickade ett mejl samma dag till Ingemar den 20 mars där jag skrev:

Hej Ingemar,

Fick fakturan igår.

Finns det möjlighet att få förfallodatum förlängt till 20 maj?

Jag kan då betala in på bankgiro eller helst med kreditkort, så får jag personligen ytterligare tidsfrist...

Finns möjligheten blir jag djupt tacksam Karl och givetvis dig.

Småprylarna som kommer på efterbeställning kan jag betala löpande om de inte överstiger tusenlappen.

Och givetvis, får jag in pengar innan 20 maj betalar jag givetvis på en gång.

Let me know!

Peace brother!

Jag fick vändande svar:

it's ok snarast möjligt.

Något som jag tolkade som ett ja.

Den 15 april, en dag efter förfallodatum, 48 dagar efter det att jag köpte prylarna får jag ett mejl från Ingemar:

du måste betala din faktura till oss nu.

Du fick 30 dagar + 30 dagar och den tiden har gått

Karl är sur och det är inte bra för vidare kontakter

i framtiden. /I

Då blev jag lite förvånad, med tanke på vad Ingemar tidigare hade skrivit och sagt. Trots mejlet var jag mycket tacksam för den kredit jag fått, även fast det inte blivit 60 dagar som Ingemar skrivit.

Har man olika uppfattningar om saker och ting kan det gå som det gjorde i detta exempel som dock inte var unikt inför denna expedition.

En vecka innan avresa skulle jag meddela SAS om jag ville ha biljetten till min bonusresa utskrivnen. När jag så meddelade dem att de skulle skriva ut min biljett fick jag meddelandet att resan var avbokad, samt att det inte fanns några platser kvar!

Helt otroligt, vad var det som försiggick? Många händelser inför denna resa verkade vilja säga till mig att jag inte skulle åka. Bland annat ett jobb jag förmodligen skulle ha fått om jag inte hade åkt på denna resa som jag förlorade och nu meddelandet om att jag inte hade någon biljett.

Jag fick tillslut prata med någon minichef på SAS och efter ett par dagar så ordnade de till så att jag fick samma biljett som jag hade haft från början, trots att alla platser var slut. Det var verkligen på håret och jag var lätt nervös över att jag inte skulle få någon biljett under de dagarna, för jag skulle inte ha haft råd att köpa en biljett. Men det löste sig som sagt till slut, på gott eller ont.

Inför denna resa hade Ingemar pratat med morgontidningen i Nyköping om att göra ett reportage om oss på en helsida. Tanken var då att vi skulle göra denna intervju innan avresan, men jag hade vissa tvivel angående en gruppintervju.

Våra ståndpunkter låg för långt ifrån varandra och jag skulle inte vilja bli förknippad med varken Ingemar eller Sven ifråga om deras värderingar och visioner gällande äventyr.

Datumet för intervjun passade varken Sven eller mig så den blev uppskjuten, och vi sa att vi skulle göra den efter berget istället.

Innan avresan hade vi regelbunden kontakt i veckorna, men eftersom Ingemar bodde i Nyköping kunde vi inte träffas när som helst.

Vi hade en gemensam träff i Stockholm innan avresan för att diskutera och överlägga, och sedan var det tänkt att vi skulle träffas minst en gång till för att gå igenom teknik och säkerhet när det gällde att gå inbundna med varandra. Tyvärr blev det aldrig någon säkerhetsträff, och den träffen hade kanske varit den viktigaste.

Som övrig förberedelse åkte jag iväg på en vinterkurs i överlevnad och en vinterkurs i fjällmarsch i försvarsmaktens regi, och de kurserna gav mig mycket repetition och även en del nytt från tidigare erfarenheter i livet och militärtjänstgöring.

Sven och Ingemar passade på att åka till Sylarna som tyvärr krockade med en av mina vinterkurser som jag då valde att prioritera.

Det hade varit klokare att åkt med till Sylarna för att öva tillsammans inför Denali, men nu blev det som det blev.

Dag 1, Onsdag 22 maj 2002

Arlanda – Chicago – Denver - Anchorage

Väckarklockan ringde sex på morgonen och efter en snabb dusch blev det jordgubbar till frukost, något annat hade jag inte hemma att äta. Jordgubbarna var resterna av gårdagens middag som min underbara flickvän Åsa tillagat. Min vän Hasse skulle komma och hämta upp mig och Åsa kvart i sju och skjutsa oss till Arlanda Express vid centralstationen, men när klockan var halvsju ringde Hasse och berättade att han hade fått punktering. Jag blev lite nervös över detta och funderade på om jag skulle ringa taxi eller chansa på att vänta tills han hunnit laga punkteringen?

Det blev en väntan med spänning, och Hasse dök upp i tid trots allt.

Lite lustigt kändes det dock. Detta var ytterligare en sak som på något sätt ville säga att jag skulle stanna hemma. Punktering! Hasse hade inte haft punktering på någon av hans bilar på de senaste tio åren jag känt honom och så hände det just då!

Det kändes ledsamt att säga hejdå till Hasse och sorgligt att ta farväl av Åsa. Det var svårt att hålla tillbaka tårarna som trängde sig på. Jag kände mig som en ballong som höll på att fyllas med luft precis till bristningsgränsen för att spricka.

Jag sitter och väntar på Arlanda Express.

När det var tio minuter kvar tills tåget skulle rulla iväg steg spänningen i hela min kropp. Jag ville inte skiljas från Åsa, så enkelt var det!

Precis innan vi skiljdes fick jag ett kuvert från Åsa som jag inte fick öppna förrän tåget börjat rulla.

Jag klev på tåget med hastiga steg och vänd rygg. Jag orkade inte se Åsa i ögonen och ta farväl. Jag ville inte sitta och gråta på tåget inför alla okända människor.

Kuvertet förmådde jag inte att öppna förrän jag var i min ensamhet på en toalett i Alaska tjugofyra timmar senare. På tåget orkade jag inte att skriva, inte tänka, och inte heller öppna ögonen under de tjugo minuterna det tog till Arlanda.

Hela tiden satt jag och kämpade med att inte börja gråta, så det var en jobbig resa.

Jag kom till Arlanda två timmar innan flygets avgång och klev av vid inrikes terminalen, terminal 4 för att kunna ta med mig nio platsäcken (barnvagnsinslagningspåsar) och en tejprulle. Därefter gick jag till terminal 5 och ställde mig vid sidan av kön till incheckningen och paketerade mina två ryggsäckar och ett fullt ryggsäcksfodral.

När jag var klar med inslagningen upptäckte jag tre små bås tio meter bort, precis vid incheckningen.

Detta var visitationsbås av bagage, vilken otur för mig!

Det innebar att jag var tvungen att riva upp inslagningen och göra om inpackningen efter visitationen.

Tjejen som gick igenom mitt bagage var dock snäll och hjälpsam så det gick fort och smidigt, och jag gick därifrån med ett leende på läpparna.

Vid incheckningen frågade jag efter en fönsterplats med bara två säten, vilket jag också fick. Allt för att få så lite spring runt omkring mig som möjligt.

När jag var klar med incheckningen fick jag gå och lämna allt mitt bagage vid inlämningen för specialbagage eftersom jag hade mitt bagage i platsäcken.

På grund av ompackandet tog tejprullen slut, och jag blev tvungen att gå tillbaka till terminal 4 för att hämta en ny tejprulle för inpackningen av min packning till hemresan.

När allt detta var klart köpte jag en pastasallad och växlade till mig 200 USD.

Efter ett antal säkerhetskontroller satt jag äntligen på planet, och trots att jag var på Arlanda två timmar innan avgång blev det aldrig någon dötid. En av anledningarna till att det tagit så lång tid var förmodligen den extra säkerheten som satts in efter 11 september attentaten i USA.

Jag upplevde inga problem med säkerhetskontrollerna, förutom att det kändes som att man först var misstänkt och sedan blev mindre misstänkt. Tvärtemot som det skall vara, oskyldig fram till motsatsen bevisats. Kanske är detta en av anledningarna till att jag tycker mindre och mindre om att flyga? Det är så mycket strul med att flyga. Säkerhetskontroller innan man får kliva ombord, säkerhetskontroller innan planet lyfter och samma sak när man har landat. Till råga på allt får man sitta som en sardin i en konserverburk.

Varför kan det inte vara som att åka tåg eller bil, bara att sätta sig ner och åka?

Den dagen flyget eller framtida alternativ till att färdas fort över långa avstånd med bekvämlighet för alla infinner sig har mänskligheten tagit ett stort kliv framåt.

Detta SAS-plan hade inte små tv-skärmar vid varje stolsrygg som jag hade trott att de skulle ha. De gånger jag flugit utomlands med andra bolag tidigare hade alltid varje stolsrygg en egen tv-skärm, men inte ekonomiklass på SAS.

En yngre kille som satt bredvid mig undrade om vi kunde byta plats eftersom han så gärna ville sitta vid fönstret, men det ville inte jag.

Jag ville kunna sitta och slappna av i min egen lilla ”hörna”, fast jag såg mig ändå om efter andra möjligheter att hjälpa killen.

Möjligheten kom då alla klivit ombord på planet och jag kunde byta till något bättre. Jag fick hela mitten raden med bara en rad framför mig från filmduken sett, helt för mig själv! Jag var nöjd och killen blev också nöjd, perfekt. De filmer som visades var Kate & Leopold och A beautiful mind, två filmer som var så där. Förutom att titta på filmerna gjorde jag inte mycket annat på planet än att äta de tre portioner mat vid varje mål som jag fick serverat efter en charmoftensiv, stoppa i mig mina kosttillskott och sova.

Jag anlände till Chicago utan problem.

Det var inga immigrationsköer att tala om, mitt bagage som jag var tvungen att hämta ut och checka vidare själv kom snabbt. Det var aldrig någon tull, säkerhetskontrollskomplikationer eller liknande.

Jag hade förberett mig på mycket strul men det gick otroligt smidigt, smidigare än hemma i Sverige.

När jag checkat mitt bagage vidare var det bara att ta tåget till inrikesterminalen längst bort där United Airlines flög och vänta på nästa avgång.

När jag satt vid gaten i väntan att gå ombord på planet till Denver hördes ett högtalarutrop om att det kunde vara en god idé att köpa med sig mat ombord på planet eftersom de inte skulle serveras något speciellt att äta. Av någon anledning började jag då att leta efter min plånbok och kunde inte hitta den!

Jag tömde ut och in på min jacka och min lilla ryggsäck två, tre gånger men hittade ingen plånbok. Inom en minut hade jag rusat iväg och frågat efter hjälp och blivit hänvisad till United Airlines egen informationsdisk etthundrafemtio meter längre bort. Jag sprang dit och hade turen att se en ledig tjej vid namn Diana och henne anföll jag.

Under tiden hade jag hunnit tänka efter vart jag kunde ha tappat min plånbok och uppgav att jag förmodligen tappat/glömt den vid immigrationen.

Diana började ringa runt på en gång.

Dianas första försök att ringa runt gav inga resultat, men hon ringde vidare och tillslut fick hon tag på någon hos SAS som skulle ringa tillbaka inom tio minuter om de hade hittat plånboken. Klockan var då 1305 och mitt plan skulle lyfta 1320.

Jag hade fyra kreditkort, 200 USD och 300 SEK i plånboken och det var inte mycket tid kvar. Varken till att hinna med planet eller tills dess att jag var tvungen att ringa och spärra alla min kreditkort om de inte hittat min plånbok. 1310 ringde Diana tillbaka till SAS och fick svaret att de hade min plånbok och allting verkade vara kvar enligt deras beskrivning!

Diana bokade om mitt flyg till 1440 och därefter var det bara för mig att åka iväg till andra änden av hela flygplatsen, leta reda på SAS-incheckningen där jag skulle fråga efter en kille vid namn George.

Om nu allt verkligen fanns kvar i plånboken funderade jag på att ge honom tjugo dollar som tack för hjälpen, under förutsättning att situationen skulle bjuda på det. Det var dock lite tråkigt att en eventuell hittelön inte skulle hamna hos den som hittade och tog vara på plånboken från början. Ungefär som på en restaurang där det är kyparen/servitrisen som får alla tack. Då det är kocken som borde få störst del av komplimanger och tack, även när det gäller klagomål.

När jag kom fram hämtade George i sin tur en svenska som överlämnade plånboken med allt i, tack för det! Plånboken hade hittats vid immigration precis som jag hade trott. Situationen bjöd inte på någon hittelön och jag skyndade vidare tillbaka till rätt ände av flygplatsen.

När jag denna gång skulle igenom säkerhetskontrollen till inrikesterminalen ville de personligen kolla igenom mitt handbagage och skickade även igenom mina skor i röntgenmaskinen. Denna gång såg jag förmodligen stressad och orolig ut.

Jag köpte mat och gick ombord på planet till Denver, pratade lite med en herre som satt bredvid mig, åt och sov.

Väl framme i Denver blev det en snabb vidarecheckning till Anchorage.

Framme i Anchorage kom bagaget relativt snabbt, men jag kunde inte hitta några bagagevagnar som var gratis. Jag visste inte hur långt jag skulle behöva gå för att komma till taxibilarna och jag var sliten vid det här laget. Det var bara att betala två dollar för en vagn och rulla ut till taxibilarna som visade sig vara drygt hundra meter bort.

När jag väl kommit in i taxibilen var jag lite osäker på vart jag skulle, men fick tillslut fram adressen till vandrarhemmet Earth Bed & Breakfast.

När taxibilen kom dit såg det inte alls ut som ett vandrarhem och jag var tvungen att gå fram och tillbaka till huset två gånger för att kontrollera adressen. Som tur var kom det ut en dam och hälsade mig välkommen till hennes vandrarhem och först då visste jag att det var rätt adress.

Jag fick en säng i ett rum och blev anvisad en plats i ett garage för min packning. Därefter gick jag iväg till en matbutikskedja för att köpa mat och det enda jag kunde hitta var pizza, vilket jag då var tvungen att köpa.

Innan jag gick och la mig för att sova gick jag in på toaletten för att läsa brevet jag fått av Åsa. Det var ett varmt och personligt brev som jag inte kommer att redogöra här, samt ett foto av oss två.

Känslorna svallade över och jag vet inte hur länge jag satt kvar och grät. Kärleken är hård ibland.

Dag 2, Torsdag 23 maj 2002 – Anchorage

Min resa till Alaska hade tagit totalt tjugosex timmar, så när jag gick upp halv åtta på morgonen var jag fortfarande ganska trött.

Till frukost serverades muffins, bagels, bröd, kaffe och thé. Åh, vad jag avskyr amerikansk frukost.

Efter att ha pratat med en del av de andra klättrarna som också bodde där, fick jag tipset att gå till en stor friluftsbutik vid namn REI för att kunna komplettera med extra prylar. Jag fick även tipset att köpa boken Denali's West Buttress av Colby Combs (ISBN 0-89886-516-6), en bok över leden West Buttress. Den leden som vi skulle ta uppför berget till toppen.

Boken fanns som bläddrexemplar på vandrarhemmet och den beskrev bland annat hela vägen upp med hjälp av flygfoton över berget. Det verkade helt klart vara en bra bok, och vanliga kartor med bra skala verkade det vara svårt att få tag på så boken skulle jag köpa.

Vid halv tio gick jag iväg mot den del av Anchorage där friluftsbutiken REI fanns. Promenaden tog drygt trettio minuter och på vägen tillbaka gick jag förbi New Sagaya Citymarket som låg fem minuter från vandrarhemmet för att äta lunch.

Jag hade fått för mig att det gick att köpa boken på vandrarhemmet, därför hade jag avstått från att köpa den på REI. Jag hade trott fel och blev tvungen att gå tillbaka till REI, vilket i och för sig inte gjorde något då motion alltid är bra.

En annan bok som jag hade köpt i Sverige var The Illustrated Guide to Glacier Travel and Crevasse Rescue av Andy Tyson och Mike Clelland (ISBN 1-893682-06-4). Boken beskriver det mesta du behöver tänka på när du vandrar och klättrar på en glaciär och om du skulle behöva rädda någon som ramlat ner i en glaciärspricka. En mycket lättsam och bra bok som jag varmt rekommenderar.

Förutsättningarna inför klättringen hade varit bättre om jag hade läst igenom dessa böcker ordentligt innan avresan. Häftet vi fick från Denali NPS fanns även att hämta på,

<http://www.nps.gov/dena/home/mountaineering/booklet/mbenglish.html>.

Ju fler resor jag gjort, desto mer har jag börjat förstå varför vissa människor kan planera inför en liknande resa i upp till ett år eller mer. Ju bättre förberedd man är, desto större är chansen till en lyckad expedition och en nöjsammare resa. Fast det kan ibland vara svårt att planera något så pass långt i förväg, eftersom man inte alltid vet vad man gör ett år senare. Oavsett, så är planeringen och påläsningen oerhört viktig och något som man inte skall ta itu med när man kommer fram.

Efter drygt fem timmar var jag tillbaka och kände mig väldigt trött vilket inte var så konstigt då klockan i Sverige var två på natten och i Anchorage tre på eftermiddagen. Dagen hade verkligen gått fort, men å andra sidan hade jag handlat i två timmar och dessutom gått i tre timmar.

Jag tog en siesta till klockan sju då jag gjorde i ordning mina 19 dygnspåsar för dagarna på berget bestående av:

Snacks

2 st	Sunmaid Natural Thompson Seedless Raisins minisnacks, 2 * 45 Kcal	90 Kcal	28 gram
1 st	Maxim Energy	205 Kcal	55 gram
1 st	Maxim Balance	214 Kcal	55 gram
2 pkt	Swiss Miss Milk Chocolate, 2 * 110 Kcal	220 Kcal	56 gram
1 st	Bahlsen Hit Kex	840 Kcal	162 gram
1 pkt	Rock Creek Gourmet's Delight Trail Mix	1 120 Kcal	224 gram
Totalt, snacks:		2 689 Kcal	580 gram

Mat

2 msk	Matolja	240 Kcal	5 gram
	Proteinpulver	500 Kcal	120 gram
	Makaroner	700 Kcal	220 gram
2 pkt	Wildlife Vildmarksmat, olika sorter	1 053 Kcal	294 gram
Totalt, mat:		2 493 Kcal	639 gram

Totalt per dag: 5 182 Kcal 1 219 gram

Det är verkligen skillnad när det gäller bilkulturen i Anchorage med sina dryga 250 000 invånare gentemot Stockholm. Majoriteten av alla bilar var stora jeepar, pickuper och vans.

Under min korta tid i Anchorage kom jag fram till att man behöver två till tre dagars återhämtning efter en flygresan innan en expedition sätter igång. Allt för att starta med bästa möjliga förutsättningar, framför allt inför en resa som denna där tidsskillnaden är elva timmar, något som vänder på dygnet helt och hållet.

Vid tiotiden på kvällen skulle Ingemar och Sven landa, så jag beslöt mig för att vänta på dem innan jag gick och la mig för att sova.

Vår buss till Talkeetna skulle avgå på morgonen mellan halv åtta och åtta.

Varför är det så svårt att säga hejdå till någon man tycker om?

Dag 1(3), Fredag 24 maj 2002

Anchorage – Talkeetna - Kahiltna Glaciären, 2 200 m ö h

Vi gick upp vid sju, åt en kort frukost och blev upphämtade klockan åtta tillsammans med två mexikaner för vidare transport till Talkeetna.

Tjejen som körde minibussen hade väntat på oss vid ett annat vandrarhem, men nu var vi här så det gjorde ju ingenting, hade vi hamnat på fel vandrarhem?

Chauffören, Mexikanerna, Sven, Ingemar och jag.

Av ägarinnan till vandrarhemmet, Margerete, fick vi köpa en låda med portionspåsar Swiss Miss choklad som vi skulle betala när vi kom tillbaka från berget då hon inte hade priserna tillgängliga.

På vägen till Talkeetna stannade minibussen vid en matbutik där vi passade på att kompletteringshandla och äta lite.

Väl i Talkeetna blev vi avsläppta vid K2 Aviation, det flygbolag som jag gjort vår bokning med upp till glaciären.

De andra flygbolagen som fanns var: *Doug Geeting Aviation, Hudson Air Service, McKinley Air Service och Talkeetna Air Taxi.*

På K2 fyllde vi i lite papper, gjorde vår slutbetalning och lämnade vårt bagage innan vi gick iväg till Denali National Park Service tillsammans med mexikanerna som också skulle flyga med K2. Hos Denali National Park Service fyllde vi i mer papper och gjorde vår slutbetalning även där.

NPS höll därefter en genomgång på drygt en timma om de regler som gällde, de faror som fanns och mycket annan nyttig information gällande att klättra i berg på hög höjd. Genomgången var bra och gjordes med hjälp av en fotografisk PowerPoint presentation.

På vägen tillbaka till K2 Aviation köpte vi en karta med den mest detaljerade skalan vi kunde hitta över området vi skulle till. Trots detta var skalan på häpnadsväckande, 1:100 000, helt galet då en orienteringskarta brukar ha skalan 1:10 000. Skalan 1:10 000 innebär att 1 cm på kartan motsvarar 100 meter. Med den skalan vi fick motsvarade 1 cm 1000 meter. Det fanns helt enkelt inga mer detaljerade kartor att få tag på, så boken jag hade köpt skulle komma väl till pass. Framförallt med hjälp av den fotografiska beskrivningen av hela ruten upp till toppen.

Efter NPS var vi hungriga och letade efter någonstans att äta tillsammans med Mexikanerna, men vi kunde bara hitta pizza och hamburgerställen överallt i denna by.

Till slut hittade vi dock en ombyggd husvagn, Aloha, som var det enda stället i byn som vi hittade med ris som bas. Vi åt ett par portioner chili con carne som smakade väldigt gott i våra tomma magar.

Aloha, husvagnen som serverade kolhydrater.

Talkeetna verkade vara en liten turistattraktion i sig. Det fanns en hel del souvenirbutiker, och för klättrare och vandrare en och annan liten friluftsbutik. Vi stannade till i en av dessa butiker där jag köpte ett par extra innerstrumpor till mig och markeringspinnar i bambu samt orange markeringsstejp till expeditionen. Med hjälp av tejpen och bambupinnarna av en blompinnes storlek skulle vi kunna markera ut säkra områden där vi tältade, och om sikten skulle bli dålig fanns möjligheten att markera ut hur vi gått, så att vi skulle kunna hitta tillbaka.

Tillbaka hos K2 Aviation vägde vi in vår packning och oss själva, detta så att piloten bl.a. skulle kunna beräkna bränsleåtgången.

Min packning vägde 53 Kilo (lägg till tre liter vatten och drygt fyra liter bränsle vilket blir cirka 60 kilo att släpa på) och jag själv med Milletskor, underställ och skalplagg på 85 kilo.

Flygturen bjöd på en storslagen utsikt och tog ungefär fyrtio minuter med propellerplanet. Vi landade på glaciären utan problem, packade ur vår packning och släpade den till ett upplag av pulkor där vi tog varsin pulka att lägga packningen på.

Vi letade rätt på ett ställe där vi skulle slå upp vårt tält och på vägen dit gick vi igenom snön ett antal gånger, och jag förstod att snöskorna skulle vara till mycket hjälp framöver.

Vi gick sedan ner till ett av tre tält som fanns på plats med personal från National Park Service och koordineringspersonal för alla flygplan. Där hämtade vi ut fyra dunkar med 1 gallon (3,78 liter) per dunk med White Gas (motsvarande kemisk ren bensin) till våra kök.

Jag håller på att sortera och packa innan vi skall flyga upp på glaciären.

Flygplaner vi skulle flyga med.
På bilden: Ingemar, piloten, Sven och jag.

Inför resan hade Ingemar och Sven argumenterat för att vi inte skulle ha så mycket sprit till våra kök, på grund av vikten. Jag hade tyckt tvärtom, framför allt med tanke på bristen av bränsle vi fick i Ryssland. Jag hade också sagt att vi måste få i oss minst fyra till sex liter vätska om dagen. Då hade jag fått som svar att det var för mycket och om jag skulle dricka så mycket fick jag bära på den extra bränslemängden själv för att smälta snö.

Vi hade även pratat om maten och där hade jag påpekat att det gällde att få i sig minst fyra till sex tusen kalorier om dagen, gärna mer. Även då hade jag fått som svar att det då var lika bra att vi hade egen mat med oss och inte gjorde sammkok.

De tyckte att var och en fick göra sin egen mat och fixa sin egen dryck.
Ett steg bort från gruppbildande ansåg jag.
Det skulle dock visa sig att det varit ett klokt beslut att vi tagit med oss varsitt kök för att laga vår egen mat.

När vi skulle göra mat första gången hade jag problem med mitt kök och jag orkade inte ta itu med det då och lånade Svens kök när han var klar.

I lägret fanns två uppställda toaletter, massor av snögömmor (nergrävd utrustning) och tält uppställda.

Vi hade bestämt att vi skulle gå upp fyra på morgonen nästa dag, så det gällde att sova ut.

Jag orkade inte skriva mer, tänkte att jag skulle ta det under morgondagen.

Dag 2(4), Lördag 25 maj 2002

Kahiltna Glaciären, 2 200 m ö h - 7900' camp, 2 450 m ö h

Vi gick upp fyra men kom inte iväg förrän vid sju.

Var det inte mörkt?

Då Denali ligger på 62:a breddgraden, vilket ungefär motsvarar Luleå i Sverige så är somrarna ljusa dygnet runt och vintrarna mestadels mörka. Detta kan kännas konstigt om man inte är uppvuxen på de verkligen nordliga eller verkligt sydliga breddgraderna. Tänk er själva att det aldrig blir mörkt!

Detta är dock till en stor fördel vid expeditioner då man slipper pannlampor och batterier till dessa. Samtidigt kan man ladda batterier till annan apparatur med hjälp av solen.

Det fanns två sätt att ta sig upp från glaciärplatån till högre höjder där hårdare fanns och man kunde använda stegjärn. Det var med hjälp av snöskor eller skidor med stighudar, vi hade valt att använda snöskor.

Inför avresan hade vi diskuterat fram och tillbaka angående snöskor eller skidor och det hade blivit ett enhälligt ja till snöskor. När det däremot gällde pulka hade vi delade meningar. Jag menade på att det var hundra gånger bättre med pulka än utan. Medan Ingemar och Sven tyckte att vi skulle gå fram och tillbaka på de första sträckorna. Jag hade i varje fall bestämt mig för att använda pulka, sedan fick de göra som de ville.

Det blev som jag ville och vi startade med en ryggsäck på ryggen och packning i varsin pulka.

Ingemar och Sven hade varit på Mt.Blanc förra året och fått lite glaciärträning därifrån, men detta var första gången för mig på en glaciär. Jag hade dessutom aldrig gått inbunden, så all rephantering och så var ny för mig och jag var tvungen att få hjälp med detta. Detta var dåligt av mig, då jag borde ha lagt ner träning på detta hemma.

Första gångerna vi band in oss bad jag Ingemar att hjälpa mig att sätta fast allt, vilket fungerade bra.

Pulkorna var vanliga barnpulkor, till och med lite mjukare i plasten. Pulkorna välte en hel del i början på grund av obalanserad packning, snöskor som fastnade under pulkan när man gick nerför och då lossnade från skorna.

Inbundna i varandra med drygt sextio meter långt rep som titt som tätt trasslade in sig i pulkor och snöskor i början gjorde också att det blev en del avbrott i början. Men efter ett tag flöt marschen på ganska bra, med Sven först, därefter jag och sist Ingemar.

Allan, en soloamerikan som vi träffat under genomgången hos NPS, slog följe med oss och på så viss kunde han vara någorlunda säker på att han inte skulle trampa igenom någon glaciärspricka i sin ensamhet. Samt att där vi gått skulle han kunna gå. Å andra sidan kan ett hål uppstå när som helst, så det är ingen garanti att gå där någon annan har gått. Vem som helst kan trampa igenom när som helst.

På de lägre höjderna fick vi rådet att inte gå senare än klockan tio-elva, på grund av att solen då hade hunnit börja värma upp snön. Med påföljden att risken för att trampa igenom förrädiska glaciärsprickor ökat markant.

Ungefär femhundra meter från vår tältplats fick vi syn på ett upp och nedvänt flygplan som kraschat. Allan berättade att det kraschat vid midnatt någon gång. När han berättade det kom jag ihåg att jag hade vaknat ungefär vid midnatt av en massa skrik och rop. Jag hade inte orkat brytt mig skriket och somnat om. Flygplanets pilot och dess två passagerare hade som tur var överlevt. Varför det kraschat kunde ingen svara på nu i varje fall. Vi stannade till i höjd med planet och tog några foton innan vi fortsatte. Bilderna på planet blev tyvärr alltför dåliga för att publicera här. Vår plan var att gå i drygt en timma och därefter vila femton minuter. Ibland blev det kortare raster och ibland längre, vi höll dock marschtiden.

Jag står och poserar vid en av våra raster.

Vi var framme vid vårt mål drygt fem timmar senare och under denna korta tur hade Ingemar redan hunnit börja klaga ett antal gånger på att jag gick för långsamt i förhållande till honom. Jag förklarade varje gång att jag inte orkade gå fortare, men det verkade han inte förstå. Jag går hellre länge och långsamt än springer på och bränner ut mig. Till saken hör också att jag är drygt 175 cm, Ingemar och Sven är drygt 190 cm långa. De har en mycket längre steglängd helt enkelt. Under marschen funderade jag på att ta ett ordentligt snack med Ingemar, men kände att det var bättre att vänta. Den känsla jag hade var att jag kanske lika gärna skulle vända om, men vi hade bara ett tält.

Tält var en fråga som vi hade pratat om innan avfärd. Jag hade tyckt att vi skulle ha två tält med oss av flera anledningar. Bland annat om någon skulle bli dålig och måste lämnas eller behöva gå ner, och då man skulle sätta upp ett högre läger under dagen för att sedan gå ner och sova i det lägre lägret. Men jag hade inte propsat på två tält eftersom jag då hade fått bära mitt tält själv och jag hade redan för mycket vikt. Som det var nu kunde jag inte hoppa av, fastän det hade varit det bästa.

När vi kom fram till 7 900' lägret fanns en hel del uppgrävda platser med fina vindskydd gjorda av snöblock. Det gällde dock att hitta en plats som såg säker ut från glaciärsprickor och som var lagom i storlek åt oss. Fortfarande inbundna ville Sven sondera terrängen med en lavinsond för att se att det inte fanns några glaciärsprickor på vår tilltänkta tältplats. Ingemar tyckte det var töntigt och kopplade loss sig samtidigt som Sven sonderade. Eftersom jag aldrig rört mig på en glaciär tidigare och inte hade erfarenheten eller kunskapen stod jag och lyssnade när Ingemar och Sven pratade. Jag fick ingen rätsida på problemet, men tyckte att det borde vara säkrast att sondera av terrängen. När Sven slutat att sondera kopplade jag ur mig. Det bör dock tilläggas att Sven aldrig fullföljde hela sonderingen utan avbröt sonderingen efter diskussionen han hade haft med Ingemar. Jag hade fortfarande inte lagt mitt kök så under tiden Ingemar och Sven lagade mat och smälte snö slog jag upp Ingemars tält under hårt bevakande ögon från Ingemar som var livrädd för att det skulle gå sönder.

Har man ett tält för drygt 10 000 svenska kronor och går och oroar sig för att det skall gå sönder när man sätter upp det i vindstilla väder är antingen tältet av sämsta kvalitet eller så sitter felet någon annanstans.

Det är dock helt rätt att vara rädd om sitt tält, för utan tält skulle tillvaron bli jobbigare då vi skulle behöva gräva snöbivack var vi än skulle övernatta.

När jag var klar med tältet ordnade jag om min packning och stoppade in min sovsäck, liggunderlag och så på min plats i tältet, intill en av tältduksväggarna.

I den stekheta solen åkte så mycket kläder som möjligt av, samtidigt som vi fortsatte vi att smörja in oss med solskyddskräm.

Ett av mina mål under denna expedition var att inte bränna mig och tillsammans med solhatten jag köpte på REI, solglasögonen med nässkyddet och solskyddskrämen hade jag i varje fall goda förutsättningar att lyckas.

Några andra mål var att inte bli uttorkad och inte drabbas av höjdsjuka. På tidigare berg hade jag råkat ut för alla tre i mindre omfattning.

Efter det att Sven gjort klart sin mat lånade jag hans kök, smälte vatten och gjorde mat.

Det blev två liter vatten till mina termosar och en liter vatten till min Nalgene dricksflaska.

Den frystorkade vegetariska maten som vi tagit med oss från Sverige efter eget behov behövde bara hällas ner i uppkokat vatten och stå i tio till femton minuter, därefter var det klart att ätas.

Jag hade med mig snabbmakaroner och matolja att spädda på den vegetariska maten med, allt för att öka kaloriintaget. Vi hade gärna tagit med frystorkad mat med kött som komplement till det vegetariska, men risken fanns att det skulle bli beslaget av tullen i USA vid inresan. Man fick inte ta med sig kött i in USA när vi reste.

Jag hade beräknat att få i mig minst 5182 Kcal per dag, men problemet på hög höjd är att man tappat aptiten och det blir då svårare att stoppa i sig maten. Så det gäller verkligen att pressa i sig så mycket man kan. Det är då extra viktigt att man har mat med sig som är god.

I mitt fall hade Ingemar köpt med sig genom hans jobb och jag fick aldrig möjlighet att säga till om så mycket, tyvärr. Jag upplevde det som så att Ingemar och Sven hade tagit den godaste maten och gett mig den äckligaste, men det kunde lika gärna ha varit fantasier.

Vi bestämde oss för att göra en packningsgömma vid första lägerplatsen, så att vi kunde gräva ner onödigt utrustning/packning och en del mat för de sista dagarna på berget.

Jag tog fram en av de plastsäckar jag tagit med mig från inrikesterminalen i Stockholm och lade ner några dygnspåsar och matpåsar samt lite annat som jag skulle kunna avvara, allt för att göra packningen lättare.

Hos NPS hade vi fått skräppåsar och bajspåsar, och vi stoppade även ner en skräppåse och en bajspåse på denna plats.

När vi höll på att göra oss klara för att sova siesta vid tretiden hördes ett skrik från en tältplats tio meter bort från oss.

Det visade sig vara en tjej som klivit ut ur sitt tält och gått igenom snön och rasat tre till fem meter, därefter mirakulöst landat på en snöbrygga som var drygt en gång en meter. Runt omkring henne fortsatte gapet så pass djupt att ingen botten kunde ses.

Expeditionslaget lyckades dra upp och rädda tjejen, därefter flyttade de sin tältplats till ett ställe som de denna gång sonderade efter glaciärsprickor.

Hålet ner i glaciären där tjejen ramlat ner.

Innan olyckstillfället hade vi observerat hur de hade gått in utan att sondera och hur ett annat gäng gjort enligt konstens alla regler, dvs. sonderat själva tältplatsen, sonderat runt tältplatsen och satt upp markeringspinnar inom det område som varit säkert samt sonderat fram en pissgrop.

När de gjorde detta skojade Sven att det stod ett - ett, ett till sonderarna och ett till de som inte sonderat och fortfarande inte gått igenom.

Efter olyckan började Sven och Ingemar bråka lite angående säkerhetsaspekten av denna expedition och att vi kommit överens innan avresan att den som velat göra något mer säkert än någon annan

skulle få veto att göra så.

Men den överenskommelsen hade redan under andra dagen kommit i skymundan då Sven velat sondera. Sven menade på att Ingemar saknade respekt för säkerheten, att han aldrig hade det maximala säkerhetstänkandet och att det inte var bra.

Jag frågade Ingemar och Sven hur man skulle kunna veta om snön var bärande eller inte på den plats man sonderade och hur man skulle kunna känna det. Ingen kunde säga med säkerhet!

Jag frågade då det gäng som sonderat enligt konstens alla regler och fick svaret:

- *Tryck ner sonderingsstaven i snön, så länge du känner att du får motstånd är det snö, och så länge tjockleken med motstånd är minst 1,5 – 2 meter sover du säkert.*

Sonderingsstaven är en pinne som är uppbyggd av flera små pinnsektioner som är ihåliga. Genom ihåligheten sitter ett långt snöre och genom att sätta ihop pinnarna i varandra och spänna upp snöret får man en pinne som i vårt fall var uppemot tre meter.

Sven tog nu fram sonderingsstaven och skulle börja sondera en gång till för säkerhets skull. Då började Ingemar lite rabiart bråka om att han ville göra det, vilket var lite sent påkommet tyckte jag. Det blev i varje fall så att Sven gjorde första hälften och Ingemar andra hälften.

Vi var säkra, men det kändes olustigt att Ingemar hade haft flera små utbrott innan vi ens kommit upp på någon höjd. Hur skulle detta sluta? Vad hade jag egentligen gett mig in på? Det verkade mer vara vår gruppdynamik som skulle bli den största faran och inte berget.

En lustig känsla for genom min kropp.

Under flygturen från Talkeetna hade jag funderat på vad som skulle hända om planet kraschade och jag hade även frågat piloten om hon hade en fallskärm, vilket hon inte hade. Efter detta hade vi ju också hört ett plan krascha.

Jag hade även gått i tankarna om vad som skulle hända om någon skulle falla ner i en glaciärspricka.

En tjej tio meter bort från oss, klev ut ur sitt tält och gick igenom glaciären.

Skrämmande, jag ville inte tänka på vad mer som skulle kunde hända. Men måste, för om något skulle inträffa ville jag vara ett steg före mina egna tankar i det kommande händelseförloppet.

Det blev en tidig natt, och en god nattprocedur som i vanlig ordning avslutades med att jag tog en titt på det foto av Åsa och mig som legat i kuvertet jag fått.

Det är på gott och ont att hålla kontakten med verkligheten hemma i form av foton och brev när man är på expedition.

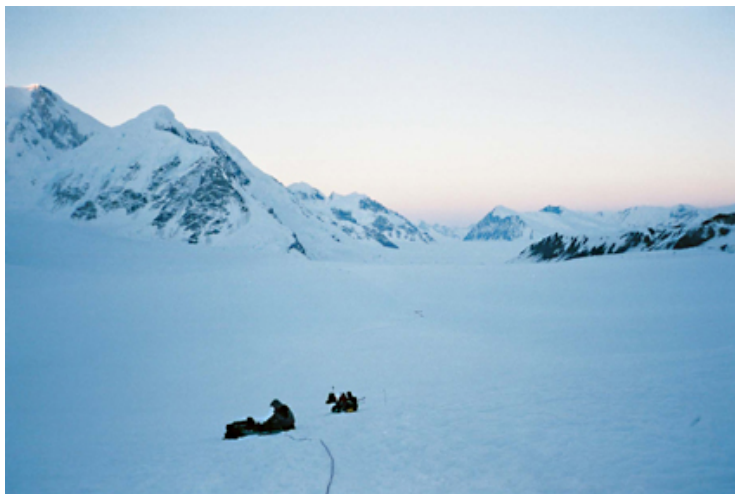
Det positiva är värmen, känslorna och sårbarheten som inte lämnar kroppen.

Det negativa är att fokuseringen till viss mån blir rubbad och att värme, känslor och sårbarhet kan ha en negativ inverkan på framåtsträvande och riskfyllda beslut som måste tas för att man skall komma framåt.

Detta var första gången som jag hade känslor med mig på detta sätt på ett äventyr och jag var inte van vid att hantera dem.

Dag 3(5), Söndag 26 maj 2002

7 900' Camp, 2 450 m ö h – 11 000' Camp, 3 350 m ö h

En tidig morgonbild vid en av rasterna.

Jag hade gått upp vid elva på natten för att kunna packa och äta i lugn ro och vid halv fyra på morgonen startade vi och var inte framme förrän fyra på eftermiddagen.

Det hade varit en mycket jobbig dag och när klockan var åtta gick jag och la mig för att sova. Jag passade på att fixa i ordning mitt kök så att det började fungera, och där fick jag lite hjälp av Ingemar. Slutsatsen med köket var att det fanns rester av T-sprit i förgasningsdelen som behövde dunsta bort. Jag hade nämligen råkat försöka använda T-sprit till mitt kök tidigare under våren och då hade givetvis inte köket fungerat. Det gäller verkligen att testa alla sina prylar innan man ger sig av! Det fanns ingen ork till att skriva mer än detta.

Lite senare på dagen, en tältplats i förgrunden.

Dag 4(6), Måndag 27 maj 2002

**11 000' Camp, 3 350 m ö h – Genet Basin, 4 350 m ö h
– 11 000' Camp, 3 350 m ö h**

Vi gick upp vid nio och kom iväg halv två på eftermiddagen.

Jag sitter i vårt läger på 3 350 m ö h.

Denna dag skulle jag gå först, därefter Sven och sist Ingemar.

Innan vi gick iväg ville jag att Sven skulle kolla att jag bundit ihop alla rep på mig själv korrekt. Sven tittade och sa att det var fel och förklarade varför. Då hade jag knutit ihop allt precis som Ingemar visat mig två dagar tidigare och som Ingemar dessutom kontrollerat under gårdagen.

När jag kommit två tredjedelar upp för Motorcycle Hill, den kämpigaste backen hittills, trampade jag igenom snön med ena foten. Så pass att jag ramlade ner med hela benet och blev sittandes på rumpan.

Jag kände ingen fast snö under foten och nervositeten började spridas i kroppen på en gång.

Varken Ingemar eller Sven hade märkt att jag trampat igenom och ramlat på rumpan. Inte förrän jag lyckades skrika flera gånger till dem att stanna, stannade de.

Jag hade ropat "fall!" då jag trampade igenom men det hade inte hörts, och när de till slut hade stannat tog jag min ena stav och slog bort snön ovanför foten för att över huvudtaget kunna få upp benet. Därefter hasade jag mig försiktigt bakåt på rumpan innan jag till slut vågade ställa mig upp och kunde välja en annan väg över glaciärsprickan.

Många av de glaciärsprickor som dök upp var korsmarkerade med bambukäppar så att man skulle veta vart det skulle vara säkert att passera. Trots det, kan man aldrig att veta i förväg var det är gångbart eller inte.

Eftersom vi gick uppför var det extra tungt och alla tittade i stort sett bara på sina fötter, vilket var en anledning till att Ingemar och Sven inte hade sett när jag gick igenom.

Snöskorna hade vi lämnat på i lägret på 3 350 m ö h innan vi begav oss av och hade jag haft dem på mig hade jag kanske aldrig gått igenom.

Å andra sidan hade vi knappast tagit oss uppför denna branta backe utan stegjärn på skorna. Och tack vare stegjärnen var det enklare för mig att få upp mitt ben som satt fast från knävecket och ner. Det tog oss drygt en timma att gå de hundra höjdmetrarna uppför backen

På väg mot Genet Basin.

Halvvägs upp för backen träffade vi på ett gäng med cirka fem till sju personer som var på väg ner från berget.

Gänget med höghöjdssjukdomar.
Killen som sitter ner i snön är utmattad.

Det visade sig att alla utom en hade drabbats av någon höghöjdsrelaterad sjukdom som HAPE (High Altitude Pulmonary Edema), HACE (High Altitude Cerebral Edema) och AMS (Acute Mountain Sickness). Denna grupp var med andra ord mycket illa däran och gjorde det enda rätta, gick neråt.

För mig var detta möte en påminnelse om allvaret med hög höjd.

Vi kom fram till Genet Basin, vårt basläger halv åtta på kvällen och där grävde vi ner allt vi burit upp förutom förstärkningskläder, kök, vatten och dylikt.

Därefter lagade vi mat och traskade ner på drygt en och en halv timma och var således tillbaka vid midnatt.

Snön och dimman fortsatte emellanåt att göra vår framfärd jobbigare.

Dag 5(7), Tisdag 28 maj 2002

11 000' Camp, 3 350 m ö h – Genet Basin, 4 350 m ö h

Tiden gick fort och klockan var kvart i tre på morgonen när jag hade fyllt på mina tre liter vatten och gått på toaletten. Det vill säga, kissat i ett kisshål och bajsat i en bajsåsa. Dessa bajsåsar skulle dessutom enbart användas för bajs och inte kiss eller papper, fast det hände väl att det också slank med ibland. Påsarna skulle slängas i en glaciärspricka där påsen så småningom skulle förmultna.

Jag provade att tvätta mig med Apotekets Mandelolja som jag tagit med mig. Åh, vad skönt det kändes, bara att hålla i handen, tvätta och torka av. Något jag starkt rekommenderar att ta med.

Nu måste jag sova, om ett par timmar skall vi till Genet Basin igen!

Tempot var för snabbt. Vi hade inte haft en enda vilodag hittills och innan avfärd hade jag lagt fram ett schema med så mycket vilodagar som möjligt, men väl på berget upplevde jag det som att Ingemar stressade på för att nå toppen så snabbt som möjligt.

Det var inte så mycket jag kunde göra än att försöka diskutera och påverka Ingemar och Sven.

Innan avresan till Alaska hade jag tagit upp frågan om Diamox.

Diamox är en medicin som lindrar besvär av höghöjdsjuka genom att minska vätsketrycket på cellerna i hjärnan och på så vis kan man undvika en del huvudvärk, samt att man snabbare på acklimatiseringen.

Får man riktig pannknack på berget orkar man inte lika mycket, blir fysiskt och psykiskt nedsatt vilket skulle kunna äventyra en hel grupp. När vårt schema nu var så sammanpressat tyckte jag att alla skulle ta Diamox. Allt för att eliminera onödiga risker. Sven var på, men Ingemar var mycket tveksam i början men lät sig övertalas av sin bror. Var tolfte timma tog jag två tabletter Diamox tillsammans med två multivitamintabletter.

Vi gick upp vid lunchtid, vandrade iväg vid fyra tiden och kom inte fram förrän vid elvatiden på kvällen.

Det hade varit mycket tjafs under vägen från Ingemars sida och tillslut sa jag till Ingemar, att hade det inte varit för att vi bara hade ett tält med oss så hade jag lämnat gruppen för tre dagar sedan. Jag tror dock inte att han registrerade det, jag fick i varje fall sagt vad jag ville.

Jag skulle dock ha sagt till på skarpen redan dag ett, men nu var det som det var.

Man skall aldrig hålla på sådana saker, utan säga det man känner direkt.

Framme i lägret på Genet Basin reste Ingemar tältet, jag hämtade sakerna i gömman som gjort under gårdagen och Sven gick iväg bort från själva lägret för att fylla en pulka med ren smältsnö till mat och dryckeslagningen.

Därefter var det bara att pressa sig till att göra mat även fast man hellre hade lagt sig ner i sovsäcken för att sova.

Jag fyllde mina termosar och min Nalgene flaska med varmt vatten som vanligt och stoppade ner Nalgeneflaskan i min sovsäck för att få den extra goda värmen i sovsäcken.

Eftersom temperaturen per automatik sjunker med cirka 1°C per hundra höjdmeter hade det blivit dags för att använda båda sovsäckarna, en inner och en yttre säck.

Jag var riktigt trött och hade en stark huvudvärk och en konstig rethosta. En hosta även Sven hade haft ett bra tag.

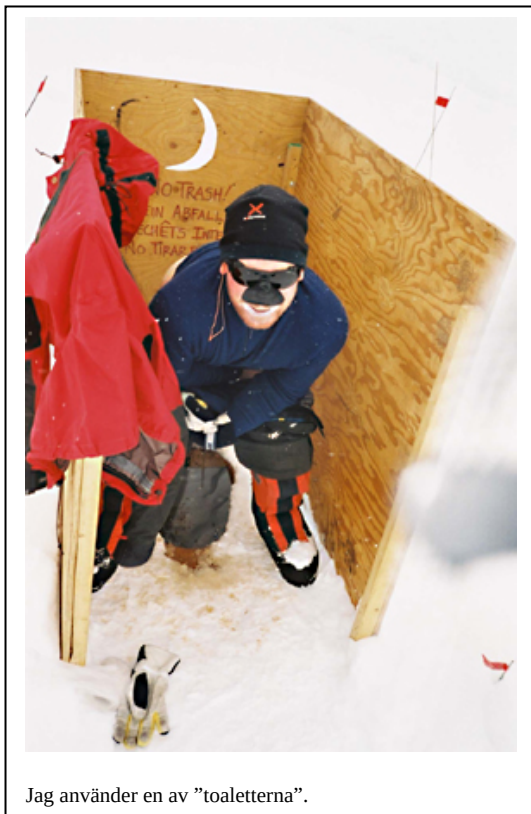
Min teori var att den torra luften i kombination med att så mycket vattenånga hela tiden försvann med utandningen gjorde att lungalveolerna i lungorna helt enkelt blev torra, därför den torra hostan.

När jag skulle somna kunde jag höra min egen andning med en hes vibration i luftrören, och det var riktigt äckligt.

Jag hoppades att det skulle vara över till morgondagen, annars skulle jag besöka NPS som hade ett läger även här uppe för konsultation.

Dag 6(8), Onsdag 29 maj 2002

Genet Basin, 4 350 m ö h

Jag kom till slut i säng vid tre på morgonen, väldigt trött. Denna dag skulle i varje fall äntligen bli en vilodag. God natt!

Vi gick upp vid lunchtid för att äta, fylla termosar och besöka NPS.

Vibrationen i luftrören var borta som tur var och jag kände mig bättre för övrigt.

Tältet där NPS hade sitt lilla kontor låg längst bort från alla tält. Vi skulle hämta ut vår CMC (Clean Mountain Can), en rund liten förseglingsbar bytta för bajs som vi skulle använda från Genet Basin och uppåt. Till burken skulle vi också få varsin sittring. Gällande CMC burken skulle vi dock återkomma under morgondagen.

Här på Genet Basin hade NPS satt upp två toaletter liknande de på glaciären där vi startade. Det vill säga, tre ihop spikade plankor i en öppen kvadrat.

Det var många åsikter om hur vi skulle fortsätta.

Ingemar ville stressa på, men det ville inte Sven och inte jag heller.

Det verkade inte som om Ingemar lyssnade på hur gruppen mådde och vad andras erfarenhet sade.

En sak som informationsbroschyren från NPS sa, var att det hade visat sig finnas en kritisk punkt på drygt fyra tusen meters höjd och att en akklimatisering på minst fyra dagar nästan är nödvändigt för att minimera riskerna gällande

höghöjdsrelaterade sjukdomar. Vilodagarna på fyra tusen meter hade också visat sig öka möjligheterna till en lyckad toppbestigning.

Men Ingemar lyssnade inte till det och inte på mig, och knappt på sin bror. Sven lyssnade i varje fall.

Höjden påverkar alla människor olika.

Ingemar blev vresig, arg och hysterisk emellanåt, inget som var eftersträvänsvärt. Vem vet, han kanske skulle vara helt annorlunda om inte jag hade varit med. Men varför då fråga om jag ville åka med?

Man måste alltid anpassa sig till den som är svagast i gruppen. Fysiskt var det jag just nu, vem vet vem det är nästa gång?

Jag gör i ordning mat.

Vid halv sju på kvällen tog vi en siesta och vid åtta tänkte vi göra middag för att sedan gå och kolla vädret hos NPS.

Sven och Ingemar lagar mat.

Imorgon var tanken att vi skulle gå upp vid klockan åtta med avmarsch klockan tio för att göra en sista gömma.

Jag försökte att vila så mycket som möjligt.

Det diskuterades fortfarande hej vilt om hur vi skulle göra. Sven och jag representerade förnuftet, Ingemar representerade oförstånd, snabbhet och machoattityd.

De två senaste dagarna hade det snöat och varit dimma med cirka femtio till hundra meters sikt.

Det hade varit bra med mitt fickminne för att kunna tala in allt som hände, men jag hade redan för mycket packning.

Vid åtta gick vi upp och åt middag och smälte snö till våra termosar.

Ett problem var att hålla över det varma vattnet från kokkärlen till termosarna utan att spilla allt för mycket, och jag fann ingen lösning på berget. Jag skulle tagit med mig någon form av tratt, så hade det varit löst.

På denna höjd sjönk temperaturen ganska snabbt vid åtta-nio på kvällen från minus tio till minus tjugo grader Celsius på en gång och då gällde det att klä på sig.

Ingemar och Sven tjafsade som vanligt varje kväll då vi skulle somna in om vem som tog upp mest plats, precis som två barnungar.

Vi var på expedition och då är det som regel trångt, kallt, ibland varmt, kämpigt och jobbigt. Det blir knappast bättre om man håller på och tjafsar om bagatellartade saker hela tiden.

Jag hade tagit för vana att alltid sova mot tältkanten, Sven i mitten och Ingemar på andra sidan. Jag och Ingemar med huvudena åt samma håll och Sven med sitt huvud pekandes mot våra fötter. En ordning som jag tyckte fungerade bra. Jag hade plats för mina saker i tältdukssidofickorna, under huvud och fötter.

Denna natt tog jag även på mig mina sovstrumpor för att inte behöva frysa om fötterna.

Till middag fick jag i mig drygt 1300 kcal och mådde genast mycket bättre, då jag under dagen varit lite orkeslös. Det hade varit svårt att få i sig all mat som jag hade planerat, framför allt nötmixpåsen och makarontillskottet, och inte skulle det bli lättare ännu högre upp.

Det går definitivt åt mer energi uppe på höjd. Trots att man äter och äter och inte rör på sig, går man inte så ofta på toaletten.

Sven hade under nio dagar bara gått på toaletten två gånger. Jag däremot hade gått två, tre gånger per dag.

Vid halv tolv somnade jag in.

Dag 7(9), Torsdag 30 maj 2002

**Genet Basin, 4 350 m ö h – Ridge Camp, 4 940 m ö h
– Genet Basin, 4 350 m ö h**

Vi skulle gå upp vid åtta, men försov oss till klockan nio då vi gick upp och packade, hämtade CMC-burken och kom iväg klockan ett.

Det började brant och blev brantare och brantare i det dimmiga snövädret, väder som vi haft de senaste dagarna. Vi startade med dubbla underställ, men en tröja åkte av ganska snabbt då solen otroligt nog tittade fram. När det gällde byxorna kunde jag ventilerar dem från sidorna så det var egentligen aldrig något problem för mig. Tröjan åkte dock på ganska snabbt då vi kommit upp till Ridge Camp som vi nådde vid halv sex.

På väg upp för de fast repen.

Den sista biten upp var en rolig bestigning med fasta rep på cirka hundra till tvåhundra meter och en lutning mellan 45 till 55°. Det dock kändes mer som 60 till 70°, det var i varje fall mycket kul och väldigt krävande. Vi kopplade in oss med en repklämma som skulle bromsa ett eventuellt fall, och så länge man gick framåt följde repklämman med. Var femtionde meter satt en snösäkring i snön och ett nytt rep började, då gällde det att koppla in sig med en slinga och karbinhake i repet ovanför säkringen. Koppla ur sig med repklämman från repet under säkringen och koppla in repklämman i repet ovanför säkringen och sedan kunde man fortsätta.

Uppe på Ridge Camp hade Sven ont i huvudet och spydde.

Tanken från början var att vi skulle fortsätta till High Camp och gräva ner saker där, men gruppen var inte redo för detta. Det blev en gömma på Ridge Camp istället.

Efter att ha vilat ut ordentligt, fyllt på våra vätskeförråd och ätit lite påbörjade vi vår färd nerför vid halv åtta och var nere till nio då det blev riktig mål mat och därefter läggdags.

Inte att glömma alla hälsotillskott såsom vitaminer, Diamox och huvudvärkstabletter.

Jag blev dålig i magen av en söt energikaka jag åt och kände mig konstig i magen under dagen

Temperaturen var som vanligt runt -20°C efter åtta-nio på kvällen och på Ridge Camp var temperaturen -15°C redan klockan sex.

På vägen upp hade vi stött på ett gäng ryssar vars klättringsprojekt gick ut på att ta upp ett antal rullstolsbunda upp till toppen! Först måste de sätta upp egna fasta rep hela vägen, därefter skulle de rullstolsbundna som satt i en specialpulka själva dra sig upp med diverse mekaniska säkerhetsanordningar. Något som skulle ta väldigt mycket på krafterna och ta väldigt lång tid. De skulle dessutom upp via Rescue Gulley och där det lutar nästan 90° som mest. En enorm prestation skulle det i varje fall bli.

Ryssarna med en av de rullstolsbundna.

Huvudet kändes hyfsat och klockan hade hunnit bli tolv när jag somnade in.

Dag 8(10), Fredag 31 maj 2002, Genet Basin, 4 350 m ö h

Jag gick upp vid lunchtid för att äta och smälta snö till mina termosar.

Toalettbesöken var fortfarande två, tre stycken per dag och det var ett gott tecken på att magen fungerade. Jag hade dessutom aldrig känt mig så bra i huvudet på så hög höjd förut som nu. Det kändes ingenting!

Imorgon tänkte vi gå upp vid sex på morgonen och komma iväg senast nio för att gå upp till High Camp och slå läger där.

Det hade under dagarna som gått visat sig att det tagit oss drygt tre timmar från dess att vi gått upp tills att alla lagat mat och packat klart. En grundregel är att det normalt tar dubbelt så lång tid att göra något vintertid mot sommartid, och för oss tog det tre gånger så lång tid. Men, varför stressa?

Tiden hade rullat på och jag hade inte hunnit med att skriva så mycket. Inget privatliv heller direkt, då vi nästan låg på varandra i tältet. Det hade gjort det svårare för mig att skriva, då jag helst inte ville ha någon hängandes över min axel då jag skrev.

Idag såg jag ett slöjmoln med en halo (ring kring solen), det betyder att det är risk för regn/snö inom tolv timmar.

Det är en helt annan uppsättning med knutar och knoppar när man klättrar mot när man seglar, och jag som nästan uteslutande kunde segelknoppar!

Under dagen åt jag, sov, och gick på toaletten.

Det var ganska bekvämt att gå på toaletten i Genet Basin, det var som sagt bara ett stort håll att bajsa i och slänga ner pappret i, till skillnad mot bajspåsarna. En av toaletterna var med sittring och på den andra fick man sitta på huk.

Det var en timma sol idag, resten av dagen var det dimma och snö.

Acklimatiseringen för huvudet känns bra, jag hade ingen huvudvärk.

Imorgon skall vi till High Camp!

Klockan är kvart i elva och snart sover jag.

Dag 9(11), Lördag 1 juni 2002

Genet Basin, 4 350 m ö h – High Camp, 5 240 m ö h

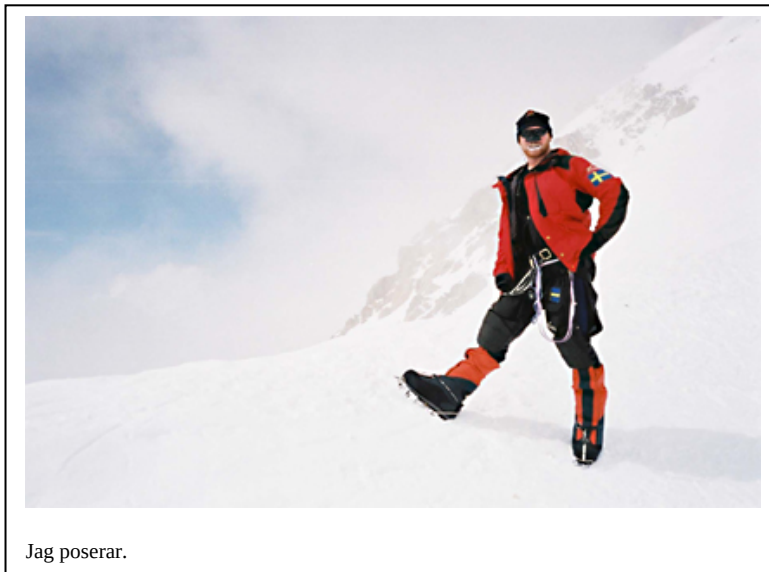
Efter en misslyckad väckning vid sex kom vi upp vid halv sju och kunde marschera iväg vid tio för att vara framme vid Ridge Camp klockan två.

Klockan tre fortsatte vi och var äntligen framme vid High Camp klockan åtta.

Framme på High Camp platån började vi titta efter en lämplig lägerplats. Vi ville helst ha någon som precis blivit övergiven, och vi alla hade olika idéer om vart den bästa skulle kunde tänkas ligga.

Jag tyckte mig se ett övergivet läger längst bort från oss i nära anslutning till toppdagens etapp. Ingemar gnällde om att det var för långt bort och ville hitta någon som var närmare. Jag valde i varje fall att på vinst och förlust vandra dit själv med all min packning och kontrollera. Det var ett bra och ledigt läger med väggar av snö som var drygt en till en och en halv meter höga. Jag vinkade till mig Ingemar och Sven som kom.

Vi slog upp tält och slängde in de prylar vi ville ha i tältet i vanlig ordning. Trots mina protester så kissade Ingemar eller om det var Sven innanför väggarna i vår lägerplats, något som definitivt inte är att rekommendera.

Jag poserar.

Vädret hade växlade mellan sol, moln, dimma och snö. Det var -28°C när klockan var elva.
God natt!

Dag 10(12), Söndag 2 juni 2002

High Camp, 5 240 m ö h

Jag vaknade vid tre på morgonen och drack lite vatten.

Nästa gång jag vaknade var klockan sex och då ringde väckarklockan.

Under gårdagskvällen hade vi bestämt att vi skulle kolla vädret vid sex och om de var bra väder skulle vi försöka oss på toppen.

Jag tittade inte ut för att kolla vädret, vilket inte Ingemar eller Sven heller gjorde - för de sov. Jag hade dessutom ingen anledning till att väcka dem då ett toppförsök inte kändes rätt för mig eller gruppen denna dag.

Vi gick upp vid lunchtid för att äta.

Under dagen var det mellan -20 till -28°C.

Det var samma vanliga tjafs mellan Sven och Ingemar angående utrymmet i tältet.

Jag frågade mig hur det stod till mellan dessa två bröder och vad de egentligen varit med om?

Vi var på en expedition där det var trångt, kunde de inte lägga ner energin på något annat istället!

Min mage strulade efter ett mål frystorkad mat och jag fick en diarréattack. Detta var andra gången under denna resa som jag känt mig dålig i magen.

Kanske berodde det på att jag hade lämnat örten Artemisia Annua, som jag droppat i mitt dricksvatten tillsammans med Monolaurin-tabletter fyra gånger om dagen, i Genet Basin? Tabletterna och örten var till för att motverka dåliga bakterier och det hade fungerat bra under hela expeditionen. Jag skulle ha tagit med mig dem till High Camp. Mitt toalettpapper var slut, likaså mina tändstickor och jag som lämnade en hel toalettpappersrulle i Talkeetna och en stor tändsticksask vid gömman på 11 000' lägret. Vissa saker skall man inte snåla på, de är livsnödvändiga och det var första och sista gången som jag snålade på toalettpapper och tändstickor. Som tur var fick jag lite toalettpapper och tändstickor av Ingemar och Sven. Hela denna dag var solig och det hade varit en utmärkt toppdag vädermässigt. Sedan ett par dagar tillbaka hade jag fått sårskorpor i näsan och när jag snöt mig kom det ut en blandning av snor och blod, det kändes inte skönt.

En lugn dag i tältet.

Dagen hade bestått av siesta och småpratande i tältet och efter middagen var vi åter tillbaka inne i tältet. Under dagen hade vi pratat med en del människor som också skulle prova på toppen under morgondagen och det var positivt att höra att vi inte var ensamma, då ett par guidegrupper valt att vända då de inte trodde på vädret under morgondagen. Ett par ville gärna gå inkopplade tillsammans med oss under den första delen, då de inte hade så många snöankare. Jag tyckte inte att det var en god idé, framför allt eftersom vi inte var en grupp i harmoni. Ingemar och Sven hann dock säga att vi kunde träffas halv nio på morgonen och ses då. Någon gång mitt på dagen dök det upp en ryss som började prata med oss. Han hade kommit upp via Rescue Gulley och letade efter ryssarnas tältplats. Vi kunde inte riktigt hjälpa till då vi inte visste. Däremot var hans näsa helt vit, och han hade första steget till en förfrysningsskada. Vi påpekade detta och ryssen var precis på väg att börja gnugga näsan varm, men det skall man absolut inte göra för då kan man förstöra cellvävnad i huden. Det man skall göra är att värma området med kroppstemperatur utan att gnugga. Ryssen gjorde som jag sa och den vita fläcken försvann. Jag vet inte om han förstod att det hade kunnat gå illa med hans näsa, huvudsaken var att den nu var räddad. En annan grupp hade slagit läger precis bredvid oss under dagen, men av någon anledning pratade vi knappt med dem.

Det hade varit klart på himlen under hela dagen och när vi gick och lade oss bådade det för en kall natt och morgon. Morgondagen skulle bli den kallaste och hårdaste hittills. Vid middagen hade det varit mellan -30 och -40°C och under morgondagen fanns risken för att det skulle vara kallare än minus fyrtio grader. Vid halv elva drog jag igen för att sova.

Dag 11(13), Måndag 3 juni 2002

High Camp, 5 240 m ö h – Denali Pass 5 550 m ö h
- High Camp, 5 240 m ö h

Väckarklockan var satt till sex, då vi alla skulle gå upp, men när klockan ringde var vi alla sega och det verkade inte som om någon hade fått någon bra sömn under natten. Alla var trötta, tysta och lite sega.

Det hade varit den kallaste natten hitintills med en temperatur runt minus fyrtio grader Celsius och detta var den enda natten som jag av någon anledning inte hade gjort i ordning min Nalgeneflaska med kokhett vatten att ha i min sovsäck.

Typiskt, när det var som kallast gjorde jag minst för att ha det varmt, fråga mig inte varför. Jag hade i varje fall ångrat mig grovt under hela natten.

Jag hade sedan drygt fem dagar tillbaka börjat få sårskorpor i näsan och hade kommit att bli ett allt större problem för mig. Orsaken till sårskorporna var förmodligen solen som bränt mig i näsan reflektioner i snön. Jag skulle helt enkelt ha petat in solskyddskräm även där!

Sårskorporna i näsan hade börjat luckras upp lite och det kändes skönt, för då kom det in mer luft vid varje andetag helt enkelt.

Morgonen startade i sedvanlig ordning med tjafs och denna gång klagade Sven på att Ingemar legat och vänt och vridit på sig hela natten så att han inte fått någon sömn. Sven lade även till att denna dag inte skulle få någon bra början.

Vi skulle som sagt möta upp med paret från gårdagen vid halv nio, men som tur var kom vi inte iväg förrän nio och då hade de tröttnat på att vänta på oss och gått iväg. Det hade inte varit kul att repa in sig med okända människor på denna vandring då gruppen var i en sådan obalans.

Innan vi kunde vandra iväg behövde vi ordna våra packningar med totalt två kök, två spadar, sex snöankare med karbiner, en slinga till Ingemar, en slinga till Sven och höghöjdsmedicin för nödfall. Vi ville även säkra tältet, fylla våra termosar och packa ner mat för dagen.

När allt detta var klart gick vi.

En slinga är ett rep som är sammanknutet i båda ändarna så att det bildar en cirkel. Antingen gör man en själv av kortare repstumpar eller så finns de färdiga att köpa i ett platt och hållbart material. Med en slinga runt halsen kan man t ex haka fast karbinhakar som i sin tur är fästa i ett snöankare. Våra snöankare hade en rak aluminiumprofil som såg ut som ett T och var drygt en meter långa. Genom att trycka ner ett snöankare i snön och haka fast sig i snöankaret var man säkrad från att ramla om man skulle tappa fästet.

På väg uppför Denali Pass.

Som vanligt när Ingemar gick först och jag tvåa var tempot för högt för mig vilket som medförde att det ryckte till i Ingemars sele för att han gick fortare än mig, och så ryckte det till i min sele för att jag gick långsammare än Ingemar. Istället för att slå av på farten fortsatte Ingemar i samma stil vilket var jobbigt för mig och jobbigt för honom.

Denna dag hade jag på mig mamelucker

(långkalsonger med korta ben), två Tierra underställ och ett Ullfrotté underställ på över och underkropp tillsammans med två par Bridgedale strumpor. På huvudet min Extremities Beanie, på händer Tinny gloves och Lillsport handskar samt mitt Tierra skalplagg (yttersta plagget, jacka och byxor) givetvis. Lillsporthandskarna bytte jag dock ut efter en timma till mina Extremities Mitts.

Trots alla dessa kläder frös jag om mina tår, händer och i ansiktet. Jag skulle haft mer kläder, druckit mer varmt och behövt gå fortare för att få upp värmen.

Temperaturen var runt minus fyrtio grader.

Ingemar gick först och hamrade ner snöankare, kopplade in sig och gick vidare för att längre fram hamra ner ett nytt snöankare. När jag kom fram till ett snöankare kopplade jag om repet så att det löpte mellan mig och Ingemar istället för mellan mig och Sven. När Sven kom fram till ett snöankare tog han upp det.

Och på detta sätt höll det på tills Ingemar bara hade ett snöankare kvar. Då säkrade Ingemar in sig vid det ankaret och halade in mig med en repklämma (ascender), och när jag kom fram gjorde jag samma sak med Sven.

När Sven var framme kunde han lämna över alla snöankare till Ingemar och så började vi om på nytt.

På detta vis förflyttade vi oss sakta men säkert framåt.

Varje gång vi var samlade alla tre passade jag och Sven på att kolla in varandras ansikten efter vita fläckar, första stadiet på en förfrysningsskada. Medan Ingemar inte verkade bry sig om detta och bad aldrig om någon koll, fast jag tittade till honom ändå.

Mot slutet av denna dryga 300 meter långa branta backe fick Ingemar ett vansinnesutbrott liknande hans tidigare hysteriska anfall.

Han skrek och hade sig gällande att jag riskerade hans liv eftersom jag gick så långsamt. Detta var som sagt inte första gången Ingemar fick ett hysteriskt utbrott och vid det här laget orkade jag inte lyssna på allt som Ingemar sade. Jag hade fortfarande färsk i mitt minne att det var Ingemar och Sven som ville ha med mig och inte tvärtom. Jag hade aldrig bett om att få följa med på denna expedition. Men att börja prata om sådant nu skulle knappast göra någon nytta. Jag hade haft samma tempo på Elbrus i Ryssland som på Denali, så de visste vad de hade att vänta. Ett par dagar tidigare när vi kommit fram till 11 000' lägret var Ingemar hungrig och trött och fick ett utbrott även då, för att nämna ett annat tillfälle. Det gick inte att säga så mycket annat än att Ingemar kändes mycket psykiskt instabil.

Ingemar veta hur jag skulle ha det. Mitt svar blev att vi skulle ta diskussionen när vi kommit upp på toppen av Denali Pass om en kvart-tjugo minuter istället och så manade jag på honom att gå istället för att tjafs.

Vi kom upp till toppen av Denali Pass vid lunchtid och det hann inte gå mer än tio sekunder förrän Ingemar skrek ut att han på en gång måste veta hur jag skulle ha det:

- Öka tempot, koppla ur mig och gå ensam eller gå kopplad med Sven så att han kunde gå själv.

Ingemar fick inget svar av mig på studs vilket verkade göra honom än mer upprörd, förbannad och rabiatt. Ingemar fortsatte tjata om att jag riskerade hans liv. Kort minne hade killen i varje fall. Om det var någon som hade riskerat någon annans liv var det Ingemar som hade riskerat mitt. Han hade inte knutit in mig korrekt första dagen då jag bad om det, och inte heller visat mig på rätt sätt hur det skulle se ut. Detta var dock ingenting jag tog upp, då det inte skulle tillföra något samt att jag i och med det att inte kunna hade satt mitt eget liv på spel.

Blir man rabiatt och lämnar grupptänkandet, då är man en fara för gruppen och för sig själv. Detta var Ingemar med största sannolikhet just då.

Efter några minuter fick Ingemar svaret att jag skulle tänka i en tio minuter eller så.

När mitt övervägande var klart väntade jag bara på att Sven skulle sluta prata med en dam som kommit upp till Denali Pass efter oss. Det verkade dock som Sven ville hålla sig utanför och drog ut på konversationen med damen. Till slut var Sven klar och med i diskussionen.

Jag sa att vi skulle fortsätta att gå inbundna alla tre ett tag till och skulle det inte fungera, skulle jag koppla ur mig. Samtidigt tänkte jag givetvis på om jag över huvudtaget skulle fortsätta.

Vi gick på i två, tre minuter och jag märkte att jag inte orkade hålla tempot som Ingemar fortsatte att föra så jag ropade stopp till Ingemar, stannade och vinkade till mig Sven.

Ingemar var fortsatt rabiatt och skrek undrandes vad det var som hände, men jag ignorerade honom.

Till Sven sa jag att det inte skulle fungera och att jag skulle koppla ur mig. Sven tyckte inte om idén och ville ta min ryggsäck. Jag menade att det inte skulle spela någon roll, men sade till honom att vi kunde prova i alla fall. Ingemar stod fortfarande kvar cirka tjugo meter längre fram och var mycket sur.

Sven tog min ryggsäck och vi fortsatte i två, tre minuter till, men jag kände att det fortfarande inte skulle gå. Det var för högt tempo för mig. Jag skulle inte orka till toppen och tillbaka på ett säkert sätt i detta tempo.

Jag ropade stopp till Ingemar återigen, och än en gång blev han rabiat. Jag vinkade till mig Sven och jag tog tillbaka min ryggsäck och fick med mig en av spadarna. Jag sa att jag skulle försöka ensam ett tag till, även fast jag inte kände för att göra det.

Jag vandrade på ensam ett tiotalsteg efter Ingemar och Sven men såg bara hur avståndet ökade mer och mer.

Visst, skulle jag kunnat gå till toppen, men till vilket pris?

Jag hade ingen motivation, inga positiva tankar och ingen energi kvar. Det var knappast en vinnande kombination. Det var kallt, och kallare skulle det bli under nerfärden från toppen.

Toppen skulle alltid finnas kvar, och möjligheten att komma tillbaka skulle alltid finnas. Jag skulle dessutom kunna återvända med vänner som jag skulle kunna skratta och må bra med.

Skulle jag fortsätta ensam till toppen och tillbaka, skulle det utåt sett kunna berättas som att vi alla kom till toppen och att det då var en lyckad expedition. Men det skulle vara en grov lögn!

Inte är det en lyckad expedition bara för att man når toppen! Toppdagen är en dag av många, men så klart en nog så viktig dag. Men inte så pass viktig att den helt ensam kan stoltsera med orden ”lyckad expedition”.

Jag ville inte låta Ingemar få möjligheten att väl hemma kunna säga att hela gruppen nådde toppen, det skulle ha varit sanning med modifikation. Hade jag gått till toppen och låtit Sven bära min ryggsäck, skulle det inte ha känts bra. Det skulle ha varit ett nederlag, för då hade jag inte klarat det själv. Det skulle helt enkelt inte känts bra.

Utan motivationen och den rätta känslan ville jag inte fortsätta och därför vände om.

Var det ett nederlag med bara sexhundra höjdmeter kvar till toppen, dvs. sex till åtta timmar?

Inte alls anser jag. Jag tog rätt beslut, jag tog det enda rätta beslutet.

Jag visste att jag skulle orka upp till toppen, men som sagt; till vilket pris?

Inte för några förfrysningsskador eller felsteg, inte heller för att någon försökte pressa på med argument som pannben (att köra så hårt det går med envishet), för det är bara användbart på havsnivå utan att riskera några skador. Framför allt inte på höjder som 5 500 meter där syrenivån är hälften av den vid havsnivån.

Ingen chans! Vem vet vilka konsekvenser det skulle kunna få närmare toppen? Kanske lungödem eller hjärnödem.

Jag har varit med om för mycket för att lyssna på sådana dumheter som att Ingemar på vägen uppför Denali Pass skrek att jag skulle använda pannbenet och pressa mig själv. Det fanns inte en chans att jag skulle göra det på den höjden under de då rådande omständigheterna och väderförhållandena.

Det var lite läskigt att gå ner ensam för den långa, branta backe där snön inte var packad och låg lös vid ett flertal ställen och då jag inte fick ordentligt fäste med varken stegjärnen eller isyxan.

Ett par gånger började jag dessutom att kana lite och då blev det att försöka stanna till lugnt och medvetet, andas ut och tänka efter. Därefter köra ner isyxan på ett nytt ställe och förflytta sig med fot för fot hårt trevandes efter fäste med stegjärnen.

De gånger jag kanade åkte jag bara tio – tjugo centimeter, men det var tillräckligt mycket för att jag behövde stanna till och tänka efter ordentligt vad det var jag höll på med.

Ett förlorat fotfäste eller isyxfäste skulle mycket väl kunna innebära döden.

Väl nere i High Camp igen tog jag det mycket lugnt.

Min solskyddskräm var slut, och jag som lämnat en tub med faktor 45 nere i Genet Basin! Det gällde att titta efter ordentligt hur mycket som fanns kvar av alla viktiga saker såsom solkräm, tändstickor och toalettpapper innan man fortsatte uppåt.

Näsa var fortfarande full med torkat koagulerat blod och snor.

Jag la mig ner för att vila ett tag innan jag gjorde mat och hoppades att det skulle gå bra för Ingemar och Sven.

De kom tillbaka vid kvart i ett på natten och då hade det alltså tagit dem nästan sexton timmar upp och ner. Hade jag gått hade det kanske tagit två-tre timmar till.

Jag hade helt klart tagit rätt beslut. Rätt beslut är ett taget beslut i rätt tid.

Dag 12(14) Tisdag 4 juni 2002

High Camp, 5 240 m ö h – 11 000' Camp, 3 350 m ö h

Jag poserar med Denali Pass i bakgrunden.

Vi lämnade High Camp vid ett på dagen och var nere vid 11 000' lägret nio på kvällen efter ett kortare stopp vid Genet Basin.

På vägen ner hade det varit många korta och långa raster, för Ingemar och Sven hade inte mycket energi kvar i kroppen.

På väg ner för Rescue Gulley.
Mt Forraker i bakgrunden.

En titt ner för Rescue Gulley.
Mt Forraker i bakgrunden.

Vi frågade ryssarna uppe på High Camp om det var okej för oss att använda deras fasta rep på drygt ett tusen meter från High Camp ner genom Rescue Gulley, något som skulle spara oss mycket tid.

Det gick bra om vi ville lämna något som tack, och som tack för detta fick de en del mat och framför allt bränsle.

Rescue Gulley var coolt!

Vi pratar om en lutning på fyrtiofem till femtiofem grader nerför i en kilometer! Lutningen kändes dock mer som sjuttio till nittio grader.

När vi kom till passagen Windy Corner ville Ingemar och Sven laga mat.

Windy Corner är ett ställe där det kan blåsa rätt så mycket precis som namnet säger. Jag försökte påpeka detta och att vädret kan slå om mycket fort, men de lyssnade inte på mig. Ett mycket illa valt beslut enligt min mening.

På toppen av Motorcycle Hill höll Ingemar på att göra i byxan och det var precis på håret som bajs påse och toalettpapper kom fram, samt att Ingemars byxor hann åka ner.

Det var samma vanliga gnäll från Ingemar och Sven hela vägen ner. Ingemar var irriterad i allmänhet denna dag, och det berodde förmodligen på låg energi i kroppen efter toppdagen.

Det var dock ingen ursäkt. Har man gett järnet upp till toppen måste man kunna bita ihop och inte smitta ner andra med negativ energi och irritation.

På väg mot 11 000' lägret.

Vi hade börjat prata om vad vi skulle göra när vi kom ner från berget.

Diskussionen rörde sig om att hyra en bil i Anchorage för att kunna bila runt och bo i bilen. Något som skulle bli billigare än hotell. Problematisk nog var det bara Ingemar som hade med sig sitt körkort. Jag kände inte för att sitta som passagerare i drygt en vecka med Ingemar som chaufför. Men, det var ett senare problem. Först skulle vi ner från berget.

Jag såg fram emot att detta äventyr snart var till ända, puss och god natt.

Dag 13(15) Onsdag 5 juni 2002

11 000' Camp, 3 350 m ö h – Kahiltna Glaciären, 2 200 m ö h

Jag vaknade vid halv sju på morgonen och vågade knappt röra mig ur sovsäcken. Färskt i mitt minne var den senaste veckans nätter med frost på insidan av tältet. Så pass att långa snökristaller liknandes stalaktiter bildats i taket av tältduken. Sådant ville man inte få ner i sovsäcken då det var minus trettio-fyrtio grader Celsius, men denna natt måste det ha varit varmare. För det var ingen frost på insidan av tältet och inga snökristaller i taket! Detta var första gången jag kände hur jag själv luktade sedan vi startade i Talkeetna tretton dagar tidigare. Jag luktade inte gott, så det var ett uppvaknade med både fram och baksidor.

11 000' lägret.

Starten var trög där jag liksom under gårdagen tog täten.

Ingemar hade rätt så mycket problem med sin pulka så det blev ett antal fippelstopp under vägen.

Vid 7 800' lägret grävde vi upp vår första gömma. En lägerplats som nu såg ut som ett bombnedslag. Det var nersjunkna snödrivor i glaciärsprickor överallt. Jag skulle aldrig slå läger där under dessa förhållanden. Otroligt nog var det en hel del som hade sina tält alldeles intill de tydliga glaciärsprickorna.

Ingemar var trött, sliten, gnällig och fick på nytt ett hysteriskt anfall då vi började gå av misstag, utan att Ingemar var klar.

Jag berättade att vi kanske inte skulle kunna flyga ner till Talkeetna samma dag som vi kom till Kahiltna glaciären beroende på vädret och detta verkade komma som en överraskning för dem!

Under nermarschen kom vi ganska fort in i ett snöoväder blandat med dimma. Som sämst var sikten tio till tjugometer. Det fanns inga färskas spår, så det gällde verkligen att titta efter de bambustavar som var nerstuckna i snön framöver utmed vandringsleden och det var svårt när sikten var så pass nedsatt.

Den enda jag hade ätit till frukost denna morgon var nyponsoppa som jag fick av Ingemar. Det var dumt gjort av mig, för nu när jag gick först i ledet och trampade upp helt nya spår med snöskorna på som vi hade monterat på igen vid 11 000' lägret tog det en hel del energi.

Jag hade tröttnat rejält på den frystorkade maten jag hade fått med mig, jag var helt utless på den.

Vi traskade på och det gick tyngre och tyngre i det som nu blivit snömodd. Temperaturer hade stigit till plus sex grader och det var fortfarande snö och dimma, och svetten droppade under de två sista timmarna tills vi kom fram. När solen sedan tittade fram mot slutet av dagen blev det ännu varmare.

Till slut kom vi fram till Kahiltna glaciären och kunde slå upp tältet, göra mat och smälta snö till termosarna.

Medan jag var och skrev upp oss på väntelistan för att flyga ner till Talkeetna passade jag på att smöra till oss ett äpple var. Åh, vad gott det var. Den första färskas varan på två veckor.

Allt vårt toalettpapper var nu slut, fast jag lyckades få låna en helt ny toalettpappersrulle av NPS killarna.

När vi hade börjat vandra ner från 11 000' lägret hade jag för första gången på denna expedition börjat gäspa, och ju lägre vi kom desto mer gäspade jag. Det kändes konstigt.

Händelsen bakom kraschen av flygplanet på glaciären under vår första natt var ganska komisk.

En av tjejerna som arbetade på Kahiltna glaciären för NPS hade några kompisar nere i Talkeetna som skulle hälsa på, och med sig hade de pizza som tjejerna hade beställt.

Pilot hade fått en kastvind vid landningen och landat på ryggen av planet. Alla tre i planet hade klarat sig helskinnade, men vad som hände med pizzan fick jag aldrig veta. Jag fick också veta att piloten, tillika ägaren av planet förmodligen inte hade någon försäkring på planet. Det blev med andra ord en mycket dyr pizza.

Det hade knappt varit någon tid över till att tänka under denna expedition.

Det hade gått så fort och det hade också varit ett berg som krävt alla sinnen vid alla stunder, från uppvaknande till sänggående.

Kyla, hunger, styrka, uthållighet, balansgång, uppmärksamhet. Ja listan kan göras lång.

Nästa gång jag åker hit eller någon annanstans finns det många erfarenheter från denna expedition att ta lärdom från.

Skall man ta med radio, kortspel, kupoltält (övertält)?

En av de två små tandkrämstuber jag som jag köpt på Apoteket och använt var för stark.

Nu är klockan elva och jag måste försöka sova.

Dag 14(16), Torsdag 6 juni 2002

Kahiltna Glaciären, 2 200 m ö h – Talkeetna, 0 m ö h

När jag vaknade vid sju på morgonen började jag att läsa i en bok Ingemar hade mig sig, "Mars träffar Venus" av John Gray.

Ingemar och Sven vaknade sedan vid nio, halv tio och då gick jag upp för att göra frukost till mig själv.

Vid tiotiden ryckte vi alla till av att två koordineringstjejer ropade ut att personer som skulle flyga med K-2

Aviation skulle vara redo vid elva.

Då höll jag precis på att äta nudlar med tomatås, som jag fått av Ingemar. Det var gott att äta detta till skillnad mot det andra jag ätit tidigare under expeditionen. Hade jag inte fått nudlarna hade jag inte haft aptit att äta mitt gamla käk.

Vi kom fram till att vi alla skulle hinna göra mat, äta, packa och hinna till elva så det var bara att fortsätta som planerat.

K-2 skulle hämta upp sina passagerare längst ner på glaciären. Dvs. längst bort från oss, och det skulle bli en jobbig förflyttning för oss då det rörde sig om en förflyttning i snömodd i drygt femhundra meter med all packning.

Vi packade ihop och när jag var klar gick jag i förväg för att säkerställa att ingen skulle försöka tränga sig förbi oss i kölistan som vi var nummer två på.

Jag gick tills jag slutligen kom till en pulka som var nerstucken i snön som det stod K-2 på.

Där satt redan två människor och väntade, en som väntade på K-2 Aviation och en som väntade på Hudson Air Service.

Båda två hade avbrutit sina expeditioner tidigt och deras respektive kamrater hade fortsatt. De var väldigt glada över att snart vara nere på riktig mark igen.

Ingemar och Sven kom aldrig och jag undrade vart de tagit vägen och efter drygt tjugo minuter såg jag att de satt sig sextio meter högre upp. Jag försökte ropa på dem, men fick inget svar. De ville väl vara för sig själva och diskutera hur de skulle göra när vi kom ner.

Planet kom vid lunchtid och vi blev utflugna trettio minuter senare.

När planet hade landat ville jag väga mig och min packning för att se skillnaden mot då vi börjat vår expedition.

Ingemar blev irriterad och tyckte att det var onödigt för det skulle ta en massa extra tid. Han ville lämna Talkeetna så snart som möjligt.

Min packning vägde 46 kilo mot 53 kilo tidigare.

Jag vägde 80,5 kilo mot 85 kilo tidigare.

Det var väntat att jag skulle gå ner i vikt och 4,5 kilo var inte alls farligt mycket, nästan konstigt lite.

Att min packning inte minskat med mer än 7 kilo berodde med stor sannolikhet på att sovsäckar och kläder tagit till sig vätska som gjort dem tyngre.

Under gårdagen hade jag bestämt mig för att stanna i Talkeetna, och inte följa med Ingemar och Sven till Anchorage för att hyra bil.

Jag kunde inte se någon glädje i att följa med dem längre än nödvändigt som det var nu.

Ingemar och Sven undrade om jag nu skulle följa med dem till Anchorage, men jag svarade att jag bestämt mig för att stanna i Talkeetna, att det var mitt slutgiltiga svar och att det inte skulle gå att övertala mig.

De blev lite buttra och sura, men det berörde mig inte. Jag hade äntligen gjort mitt val baserat på mina känslor och inte på grund av pengar eller något annat och det kändes skönt. Ingemar ville iväg så fort som möjligt och det skulle gå en buss ner till Anchorage vid fyratiden som han ville hinna med. Jag förstod aldrig denna stress på berget och nu bort från berget, stressande till vad?

Vi checkade ut från K-2 för att fortsätta iväg till NPS för att även checka ut där så att de visste att vi var nere och hela från berget. Därefter åt vi lite mat på Aloha och gick tillbaka till K-2. Inkluderat i vårt avtal med K-2, ingick en natt på Talkeetna Hostel International, ett vandrarhem i Talkeetna. Det blev tillslut så att även Ingemar och Sven stannade en natt. Sven hade lyckats övertyga sin bror att det inte fanns någon vits med att komma fram till Anchorage sju på kvällen och då hitta en billig hyrbil, för att sedan sova i den bilen med skitiga kläder. Det var bättre att tvätta och åka på morgonen.

På Talkeetna Hostel International.

Ingemar och Sven drog snabbt iväg till en tvättomat för att tvätta alla smutskläder, medan jag stannade kvar för att hänga upp mina kläder på tork. Det visade sig att vandrarhemmet erbjöd gratis Internet dygnet runt, vilket var ett stort plus för mig. Det enda problemet var tidsskillnaden på elva timmar till Sverige. Det innebar att lunchtid i Talkeetna var natt i Sverige och tvärtom. Jag försökte göra en överslagsberäkning på vad det skulle kosta att bo i Anchorage de sista dagarna och vad det skulle kosta mig att stanna kvar i Talkeetna. Jag kom fram till att det skulle vara billigare i Anchorage, men då utan gratis Internet.

I Talkeetna skulle jag kunna renskriva mina dagboksanteckningar på vandrarhemmets dator och utnyttja tiden effektivt.

Skulle det finnas något endags äventyr eller så skulle Talkeetna vara rätt ställe, även fast jag inte var på humör för något sådant efter klättringen.

När jag var klar med att hänga upp kläder, packa om, kolla mejl och så gick jag sjuminuterspromenaden till byn och hittade Ingemar och Sven på tvättomaten med varsin öl i handen tillsammans med Randy. Randy var en skollärare från Sydöstra USA som var på motorcykel semester i Alaska som bodde på samma vandrarhem som oss.

När tvätten var klar satte vi oss ner på ett hak och åt hamburgare och drack några öl till.

De lokala byborna samt klättrare fyllde haket och vartefter gick Randy, därefter Ingemar och Sven som skulle upp klockan fem på morgonen för att hinna med deras busstransport till Anchorage. Någon timma efter att Ingemar och Sven gått gick även jag tillbaka för att krypa till sängs.

Dag 17, Fredag 7 juni 2002, Talkeetna

Ingemar och Sven åkte tidigt på morgonen till Anchorage och jag stannade kvar.

Åh, vad det var skönt att vara ensam.

En del säger säkert av egen erfarenhet att detta är något som är typiskt efter en expedition, att man är trötta på varandra. Jag håller med om det, fast i detta fall fanns oenigheter redan innan avresan. Andra saker under själva expeditionen gjorde att jag inte skulle vilja göra fler expeditioner med Ingemar och Sven.

Jag gjorde allt jag kunde för gruppen. Jag skrek aldrig, gnällde aldrig utan kämpade på trots att det gick segt för mig ibland och var det någon annan det gick segt för stöttade och peppade jag. Så uppträdde inte Ingemar.

Alla människor är olika och det gäller att kunna acceptera varandra för den man är. Kan man inte det skall man inte umgås.

Efter frukost lullade jag omkring i byn, åt, surfade på Internet, packade, skrev, pratade spanska med en kille och tittade på video.

Randy med motorcykeln åkte vidare på sitt äventyr.

Dag 18, Lördag 8 juni 2002, Talkeetna

Jag lullade vidare, fortsatte att renskriva min dagbok på datorn, kollade på video, fortsatte att prata spanska och bokade ett vandrarhem i Anchorage.

Gick och la mig vid tre på natten.

Dag 19, Söndag 9 juni 2002, Talkeetna - Anchorage

Jag gick upp vid nio och blev upphämtad vid elva för vidare färd till Anchorage.

Denna gång hade jag hittat det billigaste vandrarhemmet i Anchorage, Spenard Hostel International, som låg mycket nära flygplatsen. Taxin till flygplatsen skulle bli billig, men avståndet till centrum skulle bli desto längre.

När jag kom fram till vandrarhemmet träffade jag på Randy som hade bott där över natten och som inte skulle åka iväg förrän tidigt på måndagen.

Portage Lake utanför Boggs visitors center.

Han föreslog att jag skulle följa med honom på hans hyrda Goldwing för en tur västerut. Det tyckte jag lät bra, men först ville jag checka in. Jag pratade med en amerikanska på vandrarhemmet som jag trodde arbetade där och fick svaret att det inte gick att checka in förrän efter sex på kvällen. Jag försökte få en förklaring till varför det inte gick, men det var bara att acceptera vad denna surpuppa sagt.

Hon berättade dock att vandrarhemmet hade en buffé klockan sju på kvällen som alla var välkomna till.

Jag lämnade mitt bagage på vandrarhemmet och så gav vi oss av. Tyvärr hade Randy bara en hjälm och jag valde trots det, att åka med. Det var inte första gången jag åkte motorcykel utan hjälm, och det var inte bra. Vi skulle ha åkt förbi någonstans och hyrt en hjälm till mig, men nu det blev det inte så. Efter en timma började det regna, och jag fick då låna ett tunt regnställ, en keps och några slitna handskar som han inte använde och så kunde vi fortsätta. Vårt mål var Whittier men på grund av regnet valde vi att stanna på Begich, Boggs Visitors Center, ett informationscentrum om glaciärer. Där tittade vi på en kort film om naturen och tog därefter varsin kopp varm choklad för att få upp värmen innan det var dags att pina sig tillbaka. Hade det varit soligt och varmt ute hade detta varit en högst njutningsfull tur. Nu var det regnigt, kallt och blåst. Jag fick se mer av Alaska och jag hade inte behövt tänka på vad jag skulle gjort under denna dagen.

Vi kom tillbaka till vandrarhemmet klockan sex och då kunde jag äntligen checka in. Då var det någon annan som arbetade där, han tog betalt och gav mig ett rumsnummer och bad sedan tjejen som jag pratat med på förmiddagen att ge mig en kort föreläsning om förhållningsreglerna. Hon satte igång och babblade precis som om jag vore förståndshandikappad, så pass att jag slog lock för öronen på mig. Hon berättade allt om att man inte fick röka, dricka alkohol, ha kvinnor på rummet och att det rådde tystnad från klockan tio med mera. Ungefär som att jag inte förstått det mesta av detta redan från början. Det hade varit enklare att bara ge mig en lista med allting, så kunde jag ha läst själv. Buffén var god och det enda som krävdes i motprestation var att någon dukade undan och diskade. Jag tog på mig rollen som diskare, så slapp jag ha dåligt samvete för att jag inte gjort något. När disken var klar gick jag och la mig i min säng.

Dag 20, Måndag 10 juni 2002, Anchorage

Vid halv sex på morgonen vaknade jag av att någon snarkade väldigt högt och det kom från en stor man som måste ha kommit in under natten, för sängen hade varit ledig när jag gick och la mig. Denna man snarkade högt, högre än någon annan jag tidigare stött på. Jag låg ett tag och försökte somna om, men det gick inte och till slut gav jag upp och försökte att rubba hans säng så att han skulle vakna, men det gick inte. Då slog jag till hans ben istället, men inte heller det gick. Till slut tog jag i rejält, och då vaknade han till rädd och aggressiv och undrade vad det var som försiggick. Jag förklarade att han snarkade mycket högt, men det nekade han först till. Men jag fortsatte med att beskriva hur han lät och då nämnde han att andra faktiskt också sagt att han snarkade, fast han inte riktigt trott på dem. Mitt förslag till honom var att han skulle uppsöka en läkare, det fanns risk till att han skulle kunna kväva sig själv. Jo, läkare skulle han nog besöka efter det här. Jag försökte somna om igen, men han fortsatte att snarka och efter en timme gick jag upp istället. Till frukost hittade jag två kycklingbitar som var kvar från gårdagens buffé och till det tog jag en kopp varm choklad.

Vid niotiden hade jag tänkt gå till centrum och köpa lite presenter. När jag stod på verandan utanför vandrarhemmet på väg till centrum började jag prata med en kille som hette Alan Sand. En lagom stor kille, som jag först trodde var den snarkande mannen. Han väntade på en hyrbil som han skulle ha för att spendera dagen med innan det var dags för arbete dagen därpå.. Alan erbjöd skjuts in till centrum, och varför inte tänkte jag samtidigt som jag fortfarande trodde att han var den snarkande mannen. Det var ju ändå så tråkigt väder denna dag. Alan passade på att fråga en annan kille som också hade sovit i samma rum som jag och även han följde med. Då frågade jag den andra killen om det inte var Alan som varit den snarkande mannen, men det var fel. Då berättade jag för Alan om den snarkande mannen. Alan skrattade åt allt, och led med oss för vår uteblivna sömn under natten. När vi kom till centrum bjöd Alan oss på frukost och därefter åkte vi på en liten shoppingrunda i jakt på presenter och givetvis tillbaka till REI som jag hade tyckt varit så bra innan jag började vandra på Denali. Denna gång var butiken inte alls lika bra denna gång, kanske för att det inte fanns något jag behövde längre. Jag skulle ju inte iväg på något nytt berg direkt. Vi åkte sedan nästan exakt samma rutt som jag åkt med motorcykeln, fast denna gång kunde jag slappna av och behövde inte frysa.

Alan med sina cigarrer.

Vi åkte upp en bit i bergen där Alan ville ta en cigarr vid porlande vatten. En av Alans passioner var just cigarrer och vart han än åkte hade han med sig en stor låda cigarrer som han stolt visade upp.

Vi kom tillbaka vid fyratiden och då tog jag en lång siesta för att några timmar senare gå iväg och titta på bio samt köpa med mig en pizza.

När jag åt min pizza satt jag och pratade med en engelsman som hade träffat en tjej via Internet. De hade bestämt att han skulle komma och hälsa på henne i Alaska.

När han kommit fram till Alaska hade hon lämnat ett meddelande på vandrarhemmet att hon hade ångrat sig och givetvis var han ledsen över detta. Under gårdagen hade jag frågat om han inte trots hennes lapp hade försökt ringa, men det hade han inte gjort.

Han hade varit ledsen och förbannad. Han hade fått betala en hel del pengar för flygbiljetten och så ville hon inte ens träffa honom!

Jag hade i varje fall tjatat så pass att han under dagen hade ringt henne och fått kontakt. Hon hade ångrat sig och han skulle träffa henne under morgondagen.

Vi fick nästan viska när vi skulle prata för klockan var över tio och alla hade gått och lagt sig. Det var inget livat vandrarhem, på gott och ont.

Vi hade fått för oss att Sverige – England skulle spela mot varandra i fotbolls-VM på kvällen så vi försökte knappa in rätt kanal på den teve som fanns. Men kanalen var inte tillgänglig, så jag gick och la mig istället.

Dag 21, Tisdag 11 juni 2002, Anchorage, Alaska - Europa

Tio i fem gick jag upp och innan jag gick iväg till min taxi som skulle komma klockan sex, skrev jag en lapp till engelsmannen som låg och sov i en soffa. Jag skrev en del om livets sanningar så som han förmodligen behövde höra dem, trots att han var i fyrtioårsåldern. Lappen lade jag under hans glasögon som låg på en bok innan jag gick.

På vägen ut fick jag syn på en stor anteckningstavla som jag inte sett tidigare. Den innehöll en massa punkter på saker som behövde göras på vandrarhemmet. Tanken var att alla som bodde på vandrarhemmet skulle utföra något arbete och på så vis skulle det vara rent och ordnat överallt. Detta var en del av vandrarhemmets policy för att kunna ha det så billigt. På denna anteckningstavla hittade jag en punkt jag tyckte om, 'gör en god gärning'. Jag hade precis gjort en god gärning och fyllde därför i mitt namn. Då hade jag i varje fall gjort mitt för denna sista dag.

Det tog tio till femton minuter med taxin innan jag var framme på flygplatsen och vid incheckningen började alla problem.

En övernitisk kvinna vid incheckningsdisken började fråga om jag hade tändstickor, campingkök o.s.v. i mitt bagage.

Jag sa att jag hade ett campingkök, vilket verkade vara på håret om jag skulle få ta med mig överhuvudtaget.

Köket med alla dess delar fick jag visa upp och trots att bränsleflaskan var tom fick jag inte ta med den. Det fanns nämligen spritångor som man kunde känna lukten av!

Jag orkade inte tjafsa, utan undrade bara i mitt inre hur det kom sig att vanlig alkohol som man kunde köpa gick bra att ta med sig, men inte en tom flaska till ett campingkök. Vanlig alkohol går nämligen också att antända.

Dessa amerikaner kan vara allt bra jobbiga ibland.

Under diskussionen gällande min spritflaska som blev en lång diskussion glömde hon bort att jag hade tändstickor i mitt bagage, för det fick jag inte heller ha.

Jag kom ihåg ett annat tillfälle då jag skulle flyga och det blev tjafs om övervikt. Den gången kallade personalen på en vakt och nu, nära inpå 11 september kände jag inte för att hamna i något polisförhör över en spritflaska.

När vi var klara med spritflaskan var det nästa sak, att jag hade för många resväskor enligt kvinnan. Jag fick bara ha två väskor/trunkar á trettiofyra kilo styck och nu hade jag tre ryggsäckar på mindre än totalt sextiofyra kilo. Att det skulle vara bättre för bagagepackarna med fler väskor som vägde mindre än färre väskor som vägde mer, verkade hon ha mycket liten förståelse för.

Det löste sig dock till slut med väskorna och jag slapp att betala extra, fast jag var mycket irriterad när jag gick därifrån.

Vad skönt det skulle bli att lämna USA.

Alla är så tjocka! Vad ser människor för gott med USA egentligen?

Det finns bara protein, fett och bilar!

Vad är det för liv?

Dubbelmoral till tusen dessutom, vilket i och för sig existerar överallt.

Men hur kan människor fortfarande, ett till två hundra år efter den stora invandringen fortfarande vilja söka sig till USA. De människor som vill dit åker inte till landsbygden utan till storstäderna för att finna lyckan bland bilar, höghus, smink, droger, diskon, polisbrutalitet, risken för att bli stämd om man trampar någon på tårna, risken att bli sprängd i bitar av terrorister och risken att dö av smoggen som ligger tätt ovanför.

Jag kan se att man vill dit av materialistiska lustar, även jag kan söka mig dit av den anledningen. Men att flytta dit?

Hela västkusten kan ryka när som helst i jordsbävningar och hela ostkusten kommer att ryka när en Mega Tsunami (jätteväg) på upp till femhundra meter kommer att dra fram över Atlanten från Las Palmas, Kanarieöarna på drygt åtta timmar. Detta kommer förmodligen att ske vid nästa vulkanutbrott eller jordskalv på Las Palmas.

USA är ett storslaget land, men även USA behöver hjälp. Att Mammon verkligen har lyckats att locka till sig så många för pengarnas skull.

Nåväl, gott och ont finns även i mitt hemland Sverige.

På flygplatsen i Newark på väg in i planet över Atlanten blev jag förd åt sidan för en kroppsvisitation och extra kontroll av mitt handbagage, vilket jag upplevde som kränkande.

Innan den kontrollen hade jag försökt komma in på alla lounger som jag hittat på flygplatsen, utan resultat.

Diners Club kortet skall jag klippa i tusen bitar när jag väl är hemma. Jag hade skaffat mig detta kort enbart för att kunna få tillgång till flygplatslounger när jag var ute och reste, men det hade inte gett mig tillträde någonstans och då fanns det ingen anledning till att ha det.

När jag kom ombord på planet hittade jag min plats 8E i businessklass och jag blev lite misstänksam. Kunde detta verkligen stämma? En dansk som satt bredvid undrade om jag kunde byta plats med hans kompis på 5D, då de kände varandra. Så länge som det var businessklass gjorde det mig ingenting, så vi bytte.

Jag kunde inte tro att jag verkligen hamnat i businessklass och tog inte ens emot de drinkar de serverade innan start. Fast så fort vi lyfte accepterade jag det faktum att jag faktiskt fått businessklass.

Tack för den biljetten, och jag tyckte själv att jag var värd den efter allt besvär jag haft att ta mig ifrån detta land.

De välkomnar en med öppna armar, men släpper knappt iväg en hem med allt man haft med sig!

Dag 22, Onsdag 12 juni 2002, Sverige

Äntligen över Europa.

Klockan ett på dagen och jag hade varit igång sedan fem på morgonen igår.

Tar man bort elva timmar i tidsskillnad blir det tjugoen timmar, utan tidsskillnad blir det trettio två timmar och jag skulle inte komma att lägga mig förrän om nio timmar. Det skulle då bli trettio alternativt fyrtioen timmar utan sömn.

Jag slapp tullen på Arlanda och det var skönt.

Utanför väntade Åsa, och jag kunde inte hålla tårarna tillbaka - Jag var hemma och oskadd i hennes armar igen!

Epilog

Det finns mycket att dra lärdom av denna expedition, precis som från så mycket annat i livet.

När jag kom ner från berget fick jag frågan från många om jag hade haft kul. När jag fick frågan var jag tvungen att tänka efter. Bara det att jag var tvungen att tänka efter om jag hade haft kul var ett tecken på att något var gallet.

Nå, hade jag haft kul?

Nej, det hade jag inte och det var inte ofta jag hade skrattat, om ens någon gång.

Livet handlar om att ha kul och skratta. Utan skratt mår man inte bra, och tyvärr blev det inte mycket av den varan på detta berg.

Andra små saker som jag skrivit små noteringar om är:

- Sårskorporna i min näsa hade väldigt svårt att läka när jag kom hem, och på min egen läkare, Lennarts ordination provade jag att smörja in insidan av näsan med mandeloljan. Tack vare mandeloljan läkte insidan av näsan snabbt och lätt. Det är alltså något att rekommendera på expeditioner.
- Hade jag trots allt släpat med mig mitt eget tält hade jag kunnat lämna expeditionen redan första eller andra dagen. Jag hade med stor sannolikhet hittat andra att vandra med. Alan Banks var ett exempel på ensam klättrare som det gick bra för och som jag kanske skulle haft möjligheten att gå med. Ett tält för en expedition är inte bra ur synpunkten om någon måste vända eller lämnas, så nästa gång blir det två tält.
- När vi gick från Ridge Camp till High Camp och från High Camp till toppen av Denali Pass tjatade Ingemar hela tiden om att jag gick för långsamt och att jag borde titta uppåt istället för att titta i backen hela tiden.
Jag var tvungen att titta ner i backen då det var brant, annars skulle risken att snubblade på mina egna stegjärn öka.
Vid ett fall skulle jag äventyra allas säkerhet. Jag hade inte tillräcklig erfarenhet med stegjärn för att kunna titta upp och njuta av utsikten hundra procent av tiden.
Det var också lustigt att man som Ingemar kunde stå och skrika om saker som han själv hade gjort, gått och tittat i backen
När vi gick uppför Motorcycle Hill gick jag ner i en glaciärspricka, men inte såg Ingemar eller Sven detta! De tittade ner i backen på sina fötter, precis som jag gjorde under ovan nämnda passager.
Mycket av säkerheten låg i stegjärnen och då gällde det att ha stenhård koll på dem.
Trots den ”stenhårda” kollen lyckades vi alla tre riva upp något eller några hål på våra Millet skor.
- Vid varje rast vi hade var det viktigt att vi höll avstånd till varandra, ifall någon skulle ramla ner i en glaciärspricka. När vi tog rast i uppför eller nerför backar var det mycket viktigt att alla slog ner ett snöankare och säkrade sig i det. För om någon skulle ramla och det inte skulle finnas några säkringar i form av snöankare skulle alla falla.
Jag och Sven slog alltid ner snöankare per rutin, men Ingemar struntade i detta trots att vi sa till honom. Detta var en säkerhetsrisk om någon.
- Till varje dag hade jag gjort i ordning dygnspåsar, men jag fick inte i mig en hel nötmixpåse varje dag. Vissa dagar åt jag ingenting av nötmixen. Nötmixpåsen var helt enkelt inte min grej. Jag stoppade inte i de extra makaronerna vid varje måltid heller, för det smakade inget vidare.
Det är jätteviktigt att ta med mat man tycker om och kan äta. Prova att äta den mat du kommer att ha med dig innan expeditionen. Detta är en jätteviktig regel som jag hitintills inte lytt, men efter detta kommer jag definitivt att försöka. Kan du inte äta maten kommer du inte att få i dig tillräckligt med energi och du kommer inte att ha optimala förutsättningar.
Tanken med proteinpulver var bra, men det optimala skulle ha varit kolhydrater (se sista kapitlet).
- Testa alltid all utrustning innan man ger sig av!

- Till matlagningskärnen tillverkade jag en form av liggunderlag som jag kunde ställa ner kärnen i. Värmen höll längre och jag behövde riskera att bränna mig.
- Några av mina mål för denna resa var att inte få några brännskador, inte få några förfrysningsskador, inte få höjdsjuka och inte få vätskebrist.
Dessa mål anser jag att jag klarade av, och detta är några viktiga saker som helst inte får inträffa.
- Ett annat mål var att ta så mycket foton som möjligt. Och detta mål var något jag inte levde upp till. Jag hade med mig fjorton filmrullar, och av dessa gav jag tre till Ingemar och tre till Sven. Av de återstående åtta filmrullarna tog jag bara slut på fyra. Totalt blev det etthundratjugo bilder på drygt tre veckor, det är drygt fem bilder om dagen och detta är på tok för lite.
Gång på gång bad jag Ingemar och Sven att ta bilder med min kamera där jag poserade eller gjorde något, men bara i ett fall av tio orkade de anstränga sig att göra detta.
Jag ställde upp varje gång de ville ha en bild, antingen med min kamera eller med deras kamera.
Till slut orkade jag helt enkelt inte fråga, då jag visste svaret i förväg.
Det blev mycket mer bilder tagna i början av resan än mot slutet av resan och en orsak till detta var att min motivation och mitt psykiska välbefinnande var lägre mot slutet av resan än i början. En annan orsak var givetvis att det var kärvare mot slutet av klättringen än i början. Är det kärvare är det jobbigare att fotografera. Detta måste det givetvis bli ändring på till nästa resa.
Under årens lopp har jag använt mig av både digitalkameror, 135 mm:s kameror och APS kameror. Till de senaste resorna har jag uteslutande använt mig av kompakt kameror med 135 mm film.
Något som jag inte vill göra nästa gång.
Idag finns det så pass bra digitala kompakt och systemkameror att det börjar bli värt att investera i en sådan.
Med en digital systemkamera kan man byta objektiv, du har datumstämpling utan att förstöra bilden och du slipper framkallningskostanden.
- Jag drog även slutsatsen att hudnära kroppskontakt är en mycket viktig del i livet och att man inte mår så bra utan den.

GPS?

Vi hade med oss en GPS, men den var inte till mycket nytta. Dels för att det var svårt att få en position, dels för att det var mycket säkrare att följa den utmarkerade led som fanns utmed hela vägen.

Vi fick några positioner på några läger för säkerhetsskull, om det skulle bli oväder medan vi vandrade. Fast skulle det ha blivit oväder hade man inte vetat om man hade fått någon kontakt med satelliterna. Då hade det kanske varit bättre att gräva ner sig istället för att gå i blindo.

OBS!

De positioner vi fick redovisar jag nedan, men glöm inte att glaciären hela tiden rör på sig och på grund av detta är det inte ovanligt att lägren flyttas lite varje år.

Av den anledningen redovisar jag bara med en decimals noggrannhet.

Kahiltna Base	N 62° 58,1'	W 151° 10,3'
7 800' Lägrät	N 63° 01,2'	W 151° 10,7'
11 000' Lägrät	N 63° 04,3'	W 151° 08,4'
High Camp	N 63° 04,7'	W 151° 03,3'

Du som har läst min berättelse kanske tycker att det är ojuste av mig att måla ut mina medexpeditionärer så.

Men hur skall jag annars låta andra dra lärdom av mina erfarenheter?

Delar av det jag upplevde har tusentals andra människor redan fått uppleva och tänk om jag hade kunnat läsa min egen berättelse redan innan jag bestämde mig för att åka iväg på denna expedition. Vad mycket jag hade vetat då. Detta äventyr hade kunnat gå riktigt illa. Denna gång hade vi någon som höll ett vakande öga på oss.

Att lyssna på sig själv, känna vad man känner och agera utefter detta.

Aldrig mer att jag åker på något äventyr eller gör affärer om inte känslan är rätt.

Ibland känns det ingenting, men inför denna resa kände jag saker långt innan jag blev tillfrågad. För min del har jag lärt mig att våga lyssna på mina känslor, något som är jätteviktigt ur alla aspekter i livet. Kan man bara komma ihåg allt man har upplevt och lärt sig av tidigare i livet så skulle allt vara mycket lättare. Stress är tyvärr en alltför vanlig faktor som framför allt gör att man glömmer bort en del dessa erfarenheter. Vill man komma någonstans i livet, vare sig det gäller bergstoppar, relationer, arbete, kondition eller vad du vill så bör man ha ett mål och en vision. Det går inte att passivt leva livet utan att använda sitt intellekt och känsla, då kommer man inte dit man vill.

När jag väl kommit hem och fått mina kreditkortsräkningar upptäckte jag en debitering på ett vandrarhem i Alaska som jag inte varit på.

Det slog mig då att jag Earth Bed and Breakfast som jag åkte till den 22 maj var fel vandrarhem. Det förklarade varför busstransporten till Talkeetna sagt att de väntat sig att hämta upp oss på ett annat vandrarhem.

När vi väl var i Alaska tänkte jag inte så mycket på det, och på Earth Bed and Breakfast fick jag inga direkta indikationer på att jag kommit fel.

Mycket kan hända när man har flugit långt, och om man har med sig fel adress!

Innan avresan hade Ingemar pratat om ett reportage i lokaltidningen när vi var klara, men av det hörde jag inget mer och för min del var det lika bra.

Till detta äventyr hade jag ordnat filmrullar så att alla skulle kunna ta mycket bilder. Trots detta tog inte Ingemar eller Sven särskilt mycket bilder. Att ta foton är mer eller mindre ett måste när man är ute på en expedition.

Bilderna är det färskaste minne och det lättaste någon kan ha för att visa hur man har haft det.

Det skall till mycket för att man skall neka någon att ta ett foto.

Jag har försökt att rannsaka mig själv och min del i att det gick som det gick och att stämningen var som den var.

Men jag har faktiskt haft väldigt svårt att hitta något större fel i mitt agerande annat än att jag skulle ha konfronterat Ingemar redan på låg höjd, alternativt aldrig åkt iväg.

Givetvis skulle jag ha varit mycket mer förberedd och inte förlitat mig på Ingemar och Svens kunskaper.

Ett stort tack till de personerna var varit med under detta äventyr, för utan dem hade det inte varit lika mycket att skriva om och inte lika mycket att dra lärdom av.

Ett stort tack till alla i min närhet och givetvis ett stort tack till följande företag som hjälpt till eller bidragit på något sätt genom åren eller enbart inför denna resa:

Agfa-Gevaert AB	Ajungilak ASA	Arc'teryx
Bridgedale	Extremities	Ketonic AB
Lundhags Skomakarna	Millet	Optimus International AB
Röda Korset	Sasquatch AB	Smart Products Scandinavia AB
Sporthaus Moxter AB	Thermos	Tierra AB
Trangia AB	Ullfrotté AB	Wasa Vaccination

"Alla händelser i livet har en mening, även fast man inte alltid inser det då händelsen äger rum."

Statistik för Denali 2002 och information från NPS

- 1 232 personer försökte att komma till toppen av Denali, 52 % lyckades.
- Genomsnittstiden för en expedition på Denali var 17,7 dagar.
- Genomsnittsåldern var 36 år.
- 9 % av alla klättrare var kvinnor.
- Klättrare med guider bestod av 20 % av alla personer.
Inkluderat med guiderna ökar siffran till 31 %.
- 224 personer nådde toppen i maj,
391 personer nådde toppen i juni och
30 personer nådde toppen i juli.
- De aktivaste dagarna var 13 och 16 juni då 56 respektive 49 personer nådde toppen.
- Det första dödsfallet sedan 1998 skedde på Denali Pass 30 juni.
- Av 81 personer som blev behandlade av Denali National Park South District Staff,
behandlades 22 % på grund av höghöjdsrelaterade problem.
behandlades 15 % på grund av kylskador.
behandlades 10 % på grund av trauman.
behandlades 53 % av andra orsaker.
- I ryssarnas expeditionslag kom två handikappade upp till toppen av Denali i juni.

NPS Ranger Joe Reichert delar ut en CMC – Clean Mountain Can som utvecklades 2001 med en vikt om 800 gram vid Genet Basin. Han håller sittringen i sin högra hand. Mer än 500 klättrare använde och delade på de 150 burkarna som delades ut.

Ovanstående fakta för 2002 och andra år finns att hämta på
<http://www.nps.gov/dena/home/mountaineering/summaryreports/home.html>

Väderregistreringar

Date	Elev	Low Temp	Current Temp	High Temp	Precip amt	Precip Type	Wind Speed	Direction	Wind Gusts	Sky Type
24-maj	2 200	-2,2	na	na	None	na	light	Down Glacier	none	Scattered clouds
	4 330	-17,2	-9,4	0,0	none	na	8-9 m/s	North North East	11 m/s	clouds on summit
25-maj	2 200	-3,3	1,7	na	none	na	light	Down Glacier	none	clear
	4 330	-13,3	-10,0	0,0	none	na	17 m/s	North east	na	clear
26-maj	2 200	-1,1	0,0	na	None	na	2 m/s	Down Glacier	none	Scattered clouds
	4 330	-16,1	-15,0	4,4	None	na	11 m/s	North	none	Top cloud 4 000 Scattered clouds, fog on lower glacier
27-maj	2 200	-3,9	-1,1	na	None	na	light	Down Glacier	none	6 000 meters scattered stratus
	4 330	na	na	na	Trace	snow	3 m/s	North	9 m/s NE	
28-maj	2 200	-3,3	6,1	10,0	trace	snow	calm	na	na	sunny!
	4 330	-19,4	-18,3	-1,1	20 cm	snow	4 m/s	North east	na	clear
29-maj	2 200	-6,7	-1,1	na	10 - 15 cm	wet snow	0	na	na	na
	4 330	-20,0	-17,2	-2,2	none	na	3 m/s	North east	na	clear
30-maj	2 200	-2,8	-1,7	7,2	20 cm	snowing	light	Up glacier	na	whiteout
	4 330	-20,0	-14,4	1,7	8 cm	snowing	0	na	4 m/s N NE	whiteout
31-maj	2 200	-3,9	-0,6	6,7	Trace	snow	calm	na	na	Starting to break up- whiteout earlier
	4 330	-20,0	-16,1	-3,3	3 cm	snow	1 m/s	east	10 m/s E	Top of lower clouds 2 600 meters-high thin clouds above
01-jun	2 200	-3,9	0,0	5,6	none	na	calm	na	na	scattered clouds
	4 330	-18,3	-17,2	0,0	none	na	1 m/s	North east	na	clear - sunny
02-jun	No Report									
03-jun	2 200	-7,8	-3,9	10,0	none	na	light	Down Glacier	na	mostly clear - fog in areas
	4 330	na	-15,6	na	trace	snow	1 m/s	South East	na	socked in
04-jun	2 200	-8,3	10,0	12,2	none	na	2 m/s	Down Glacier	na	partly cloudy
	4 330	-30,9	-22,3	-2,0	none	na	1 m/s	North North East	4 m/s SSE	
05-jun	2 200	-6,1	0,0	na	snowing	snow	very light	Down Glacier		socked in
	4 330	-18,9	-13,9	na	trace	snow	calm	na	na	can see up, solid below
06-jun	2 200	-6,1	na	12,8	3-6 cm	snow	light	Down Glacier	na	mostly blue
	4 330	-19,4	-18,9	3,9	none	na	na	North North East	na	Clear & Pretty

Förklaring till ovanstående tabell:

Den registrerade informationen kommer från de två väderstationer som Denali National Park Service har.
Jag har valt intervallet för den period som vi var uppe på berget.
Av diverse anledningar finns det inte alltid registreringar gjorda.
Måttenhetererna ovan är i Celsius, meter och meter per sekund.

TIDSPLAN

Datum		Från	Höjd	Start	Till	Höjd	Stopp	Totaltid	Rast	Effektiv tid	Stigning
2002-05-22		Arlanda, Sverige	0	10:15	Chicago, USA	0	12:10	08:55	- 07:00	01:55	-
		Chicago, USA	0	14:40	Denver, USA	0	16:10	02:30	- 01:00	01:30	-
		Denver, USA	0	17:15	Anchorage, Alaska	0	20:37	05:22	- 02:00	03:22	-
2002-05-23		Anchorage, Alaska			VILODAG						
2002-05-24	Dag 1	Anchorage, Alaska	0	08:00	Talkeetna	200	10:00	02:00	0	02:00	200 m
		Talkeetna	200	18:30	Kahiltna Base	2 200	19:10	00:40	0	00:40	2 000 m
2002-05-25	Dag 2	Kahiltna Base	2 200	07:00	7 800 feet Camp	2 380	12:00	05:00	01:30	03:30	180 m
2002-05-26	Dag 3	7 800 feet Camp	2 380	03:30	9 000 feet Camp	2 745	07:00	03:30	01:00	02:30	365 m
		9 000 feet Camp	2 745	10:30	9 800 feet Camp	2 990	11:25	00:55	00:10	00:45	245 m
		9 800 feet Camp	2 990	12:15	11 000 feet Camp	3 350	16:00	03:45	01:20	02:25	360 m
2002-05-27	Dag 4	11 000 feet Camp	3 350	13:30	Toppen Motorcyclehill	3 450	14:30	01:00	00:10	00:50	100 m
		Toppen Motorcyclehill	3 450	15:10	Genet Basin	4 350	19:30	04:20	02:20	02:00	900 m
		Genet Basin	4 350	22:20	11 000 feet Camp	3 350	23:55	01:35	00:20	01:15	- 1 000 m
2002-05-28	Dag 5	11 000 feet Camp	3 350	16:20	Toppen Motorcyclehill	3 450	17:30	01:10	00:10	01:00	100 m
		Toppen Motorcyclehill	3 450	18:05	Genet Basin	4 350	23:20	05:15	01:50	03:25	900 m
2002-05-29	Dag 6	Genet Basin	4 350		VILODAG						
2002-05-30	Dag 7	Genet Basin	4 350	12:50	Ridge Camp	4 940	17:30	04:40	00:40	04:00	590 m
		Ridge Camp	4 940	19:35	Genet Basin	4 350	21:00	01:25	00:15	01:10	- 590 m
2002-05-31	Dag 8	Genet Basin	4 350		VILODAG						
2002-06-01	Dag 9	Genet Basin	4 350	09:50	Ridge Camp	4 940	13:50	04:00	00:40	03:20	590 m
		Ridge Camp	4 940	15:05	High Camp	5 240	19:45	04:40	00:40	04:00	300 m
2002-06-02	Dag 10	High Camp	5 240		VILODAG						
2002-06-03	Dag 11	High Camp	5 240	09:05	Denali Pass	5 550	11:55	02:50	00:15	02:35	310 m
		Denali Pass	5 550	12:30	High Camp	5 240	14:30	02:00	00:15	01:45	- 310 m
2002-06-04	Dag 12	High Camp	5 240	12:40	Genet Basin	4 350	15:20	02:40	00:20	02:20	- 890 m
		Genet Basin	4 350	17:20	11 000 feet Camp	3 350	20:50	03:30	02:00	01:30	- 1 000 m
2002-06-05	Dag 13	11 000 feet Camp	3 350	09:50	Kahiltna Base	2 200	16:05	06:15	01:55	04:20	- 1 150 m
2002-06-06	Dag 14	Kahiltna Base	2 200	12:30	Talkeetna	200	13:10	00:40	0	00:40	- 2 000 m
2002-06-07		Talkeetna	200		VILODAG						
2002-06-08		Talkeetna	200		VILODAG						
2002-06-09		Talkeetna	200	11:10	Anchorage, Alaska	0	13:15	02:05	0	02:05	- 200 m
2002-06-10		Anchorage, Alaska	0		VILODAG	0					
2002-06-11		Anchorage, Alaska	0	07:45	Chicago, USA	0	16:43	05:58	+ 03:00	08:58	
		Chicago, USA	0	17:44	Newark, USA	0	21:01	02:17	+ 01:00	03:17	
		Newark, USA	0	23:55	Köpenhamn, Danmark	0	13:25	07:30	+ 06:00	13:30	
2002-06-12		Köpenhamn, Danmark	0	14:25	Stockholm, Sverige	0	15:35	01:10	-	01:10	

Förklaring till ovanstående tabell:

Kolumnen för totaltid, är den totala tiden, från start till stopp och kolumnen för effektiv tid är totaltiden minus tiden för rast. Tiden för rast är den totala rasttiden under förflyttningen, allt från kisspauser, anpassningspauser, matpauser osv. Höjden anges i meter över havet.

Gröna siffror i kolumnen för rast visar tidsskillnaden mellan städerna.

Text i rött betyder vandring/klättring/färd nerför.

Blåa siffror i kolumnen för rast är i efterhand beräknad tid.

Utrustningslista, personlig

<i>Antal</i>	<i>Utrustning</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Vikt</i>
Huvud, händer, fötter			
1 par	Sockor	Bridgedale Extreme Coolmax Liner	36
1 par	Sockor	Bridgedale Extreme Summit	172
1 par	Sockor	Sealskinz Mid light	100
1 par	Sockor	Gator Neoprene Sox, Fleece	132
1 par	Sovsockor	Ullfrotté – Arctic 800 g/m ²	115
1 par	Expeditionskängor	Millet Everest II	3 432
1 par	Vandringskängor	Lundhags - Scandinavia	1 582
1 par	Snöskor	MSR – Denali Ascent	2 141
1 par	Stegjärn	Black Diamond – Sabretooth	1 230
1	Mössa	Extremities Clothing - Ice Cap	89
1	Mössa	Extremities - Power Stretch Beanie	30
1	Hat	Sunday Afternoons Adventure hat, Chaparral	72
1	Ansiktsmask	Gator Duo, Fleece	48
1	Halsduk	Extremities - Scarf	82
1 par	Handskar	Extremities Clothing - Mountain Mitts	286
1 par	Handskar	Extremities Clothing - Thinny Glove	26
1 par	Handskar	Ullfrotté - Tumvante 600 g/m ²	86
1 par	Handskar	Ullfrotté - Fingrelösa vantar med grepp 400 g/m ²	42
1 par	Arbetshandskar	Marvin Sports	91
1 par	Glaciärglasögon	CEBE 4000 Cecchinel, Oakley tyg fodral och snöre runt halsen	58
1 par	Skidglasögon	Bollé	98
1	Värmeväxlare	Airtrim Värmeväxlare och två extra filter	48
Kroppen			
2	Kalsonger	Fila	112
1	Kortkalsong	Tierra – Lightweight Shorts med vindskydd	78
1	Kortkalsong	Freemotion - Boxerkalsong med vindskydd	96
2	Långkalsonger	Tierra - Midweight kalsong, 160 g/m ²	155
2	Tröjor	Tierra - Midweight R-neck, 160 g/m ²	196
1	Tröja	Ullfrotté – Jacka med polokrage, 600 g/m ²	640
1	Tröja	Ullfrotté – Tröja med rund hals, 200 g/m ²	223
1	Tröja	Polartec - Redwood Outdoor	430
1	Långkalsong	Ullfrotté – Kalsong med gylf, 200 g/m ²	176
1	Skaljacka	Tierra – Cassin Ridge jacka	920
1	Skalbyxor	Tierra – Cassin Ridge byxa med knäskydd	1 262
1	Dunjacka	North Face – Baltoro Jacket och Ajungilak kompressionssäck	1 446
1	Jacka	Tierra – Fleecejacka	709
1	Klättringssele	Black Diamond – Alpine Bod	377

Övrigt			
1	Ryggsäck	Lowe Alpin – Contour Trekker 40	1 300
1	Ryggsäck	Arcteryx - Bora 95	3 350
1	Ryggsäck	Lowe Alpin – Libery APS 70 + 20	3 200
1	Sovsäck	Ajungilak – Tyin Winter	2 580
1	Sovsäck	Ajungilak – Kompakt Ultra	915
1	Liggunderlag	Ajungilak – Iso Mat Super	1 308
1	Liggunderlag	Arméns - Liggunderlag 12mm förkortat	726
1	Pannlampa	Petzl – Zipka med batteri	64
1	Isyx	Grivel – Jorasses, 55 cm med silvertejsreserv och handskydd	717
1 par	Vandringsstavar	Black Diamond – Expedition Flick flockpole	628
1	Kök	Optimus – Nova med flaska	637
1	Reservdelar	Optimus – Accessories	22
1	Kissflaska	Nalgene – HDP Bottle Round 1 liter	107
1	Kiss eller dricksflaska	Nalgene – Grey Lexan Round 1 liter	153
1	Vindmätare	Silva – Windwatch	45
1	Klocka	Casio – Pro Trek Triple Sensor, PRT 40	54
1	Flagga	Svensk flagga, Sthlms Flaggfabrik 55 cm lång	73
1	Diktafon	Sony – IC Recorder ICD-MS1	167
4	Batterier	Extra batterier till ICD-MS1	46
1	Plånbok	Eagle Creek – Money Port Wallet	74
1	Halsväska	Eagle Creek – Under Cover Security Wallet	43
1	Fodral	Tatonka - Ryggsäcksfodral	514
1	Regnskydd	Ajungilak - regnskyddsfodral för ryggsäck	154
1	Nödproviant	Right Away Foods, US Army version	645
1	Kokkärlet	Trangia – Titan, Inre, yttre kärlet med lock och påse	337
1	Kokkärllållare	Kokkärllållare gjord i liggunderlag som skydd bland annat mot markkyla	73
1	Grepe	Trangia	47
1	Sked	Sked med handtag inlindat i Elastoplast	29
1	Diskhandduk	Diskhandduk	73
1	Vindskydd	MSR – Dragonfly	45
2	Köksunderlägg	Pappunderlägg 2mm	89
2	Thermos	Thermos Light and Compact med lättare, tåligare kork, mugg inlindat i Elastoplast	1 014
1	Thermoskork	En extra thermoskork	23
1	Shaker	Shaker	61
1	Kamera	Olympus – Mju II med fodral	186
1	Kamerafilm	Agfa Optima II Prestige 100	29
1	Kamerafilm	Agfa Optima II Prestige 400	29
10	Kamerafilm	Agfa Optima Prestige 100	315
2	Putsdukar till glasögon	SMART Microfiber Optical Cloth	18
2	Handdukar	SMART – Aqualine Sports	346
1	Spegel	Pocketspegel	31
1	Visselpipa	Visselpipa	7
2 st	Snöankare	MSR – Coyote 60 cm	267
2 st	Slingor	Wild Country – Dyneema 12 mm*120 cm	102
1 st	Slinga	DMM - Dyneema 12 mm*120 cm	50

1 st	Replämma	Petzl – Ascension B17R	195
1 st	Replämma	Wild Country - Ropeman	60
1 st	Låskarbin	Black Diamond – Mini Pearabiner	61
1 st	Låskarbin	Black Diamond - Anodized Mini Pearabiner	77
4 st	Karbiner	Black Diamond - Neutrino	145
1 st	ATC	Black Diamond - ATC	62
1 st	Skruvmejsel	Skruvmejsel	52
1	Kartfodral	Ortlieb A4	58
3 st	Vetekex	Arméns - Vetekex 100g	336
5,5 m	Rep	Mammut Repsnöre 6mm	163
10 m	Rep	Mammut Repsnöre 4mm	123
1,5 m	Rem	Säkerhetsrem till ryggsäck	58
1	Bok	Denalis West Buttress - Colby Combs	204

Sjukvård/Medicin

1	Solstift	Eucerin, Läppar och ansikte, faktor 25	
	Solkräm	Proderm Mousse, faktor 15	
	Solkräm	REI System 2 Sunblock Factor 45	
1	Första förband	Försvarets första förband	
1 par	Öronproppar	EAR	
1 par	Ögonlappar		
	Kroppspuder	Gripen - Dialon	
	Losec	Mot magsår	
	Adrenalin Medihaler	Mot allergiska tillstånd	
	Imodium	Mot diarré	
	Stilnoct	Sömntabletter	
	Diamox	Mot höjdsjuka	
	Koffeintabletter	Uppiggande tabletter	
	Compeed	Skavsårstejp	
	Hudsalva	Försvarets	
1 tub	Tandkräm	Dentosal Original 25 ml	
1 tub	Tandkräm	ACTA Original 20 ml	
1	Tandborste	Resetandborste från apoteket	
1 frp	Fludent	Sugtabletter mot karies 100 tabletter	
60 tab	Ibuprofen	Mot huvudvärk och antiinflammatoriskt 400mg	
	Apotekets Mandelolja	Mjukgörande och rengörande. Hållt i en Nalgene HDPE 125 ml	
		Totalt, Sjukvård/Medicin	1 161
	Toalettpapper		95

Mat

19	dygnspåsar mat á 1 219 gram	23 161
----	-----------------------------	--------

Totalvikt i gram

63 520

OBS!

Allt ovanstående var det jag hade med mig från Sverige, en hel del av utrustningen lämnades hos K2 i Talkeetna och utefter leden på berget grävdes en hel del ner.

Kartor

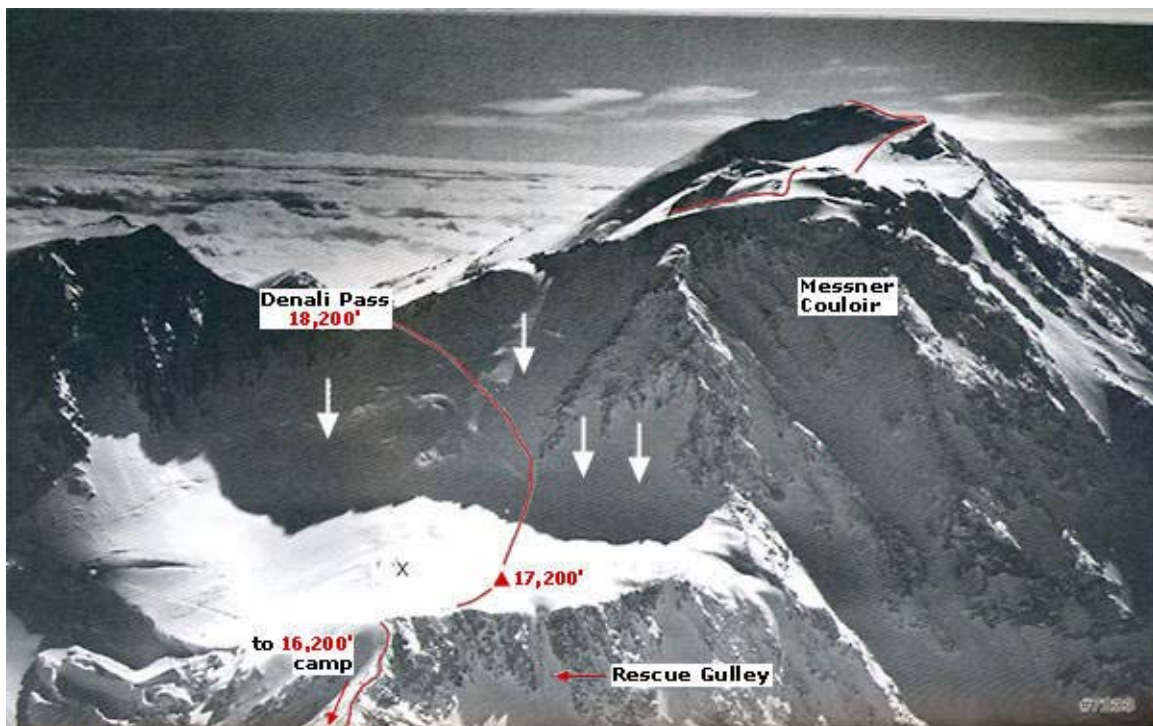
Världskarta

Denali National Park, Alaska – USA

West Butte

Upper Butte

Kostnader

Datum	Beskrivning	SEK	USD
2002-04-16	Boken: A guide to Glacier Travel	156	
2002-05-13	Diverse kompletterande utrustning 26/2 - 21/5	17 614	
2002-05-17	Nalgene Travelkit Medium	125	
2002-05-21	2,27 kilo proteinpulver	584	
2002-05-22	Flygskatt	501	
2002-05-22	Växling till dollar	2 028	
2002-05-22	Chicago O'Hare Int'l Airport, Panda Express - Mat	60	6,0
2002-05-22	Inflight Service Restaurants - Mat	65	6,5
2002-05-22	New Sagaya City Market - Mat	90	9,0
2002-05-23	New Sagaya City Market - Mat	54	5,4
2002-05-23	New Sagaya City Market - Mat	59	5,9
2002-05-23	REI - Expeditionstilltugg	450	45,0
2002-05-23	REI - Diverse kompletterande utrustning	891	89,1
2002-05-23	REI - Diverse kompletterande utrustning	524	52,4
2002-05-23	Earth Bed and Breakfast - 2 nätter	779	77,9
2002-05-23	Earth Bed and Breakfast - Chockladdryckspulver	27	2,7
2002-05-23	Carrs - Expeditionstilltugg	63	6,3
2002-05-23	Hosteling International, Anchorage - Avgift för att vi inte kom...	190	19,0
2002-05-24	Talkeetna Outdoor CE - Kompletterande utrustning	153	15,3
2002-05-24	Carrs - Mat	5	0,5
2002-05-24	Denali National Park and Preserve - Klättertillstånd	1 500	150,0
2002-05-24	K2 Aviation - Flyg och bränsle till köken	4 320	432,0
2002-06-06	Nagley's Store - Mat	80	8,0
2002-06-07	Nagley's Store - Mat	102	10,2
2002-06-07	Talkeetna Gifts & Coll - Presenter	67	6,7
2002-06-07	Talkeetna Gifts & Coll - Presenter	419	41,9
2002-06-07	Three Rivers Tesoro - Presenter	36	3,6
2002-06-07	US Postal Service - Frimärken	32	3,2
2002-06-07	Talkeetna Hostel International	500	50,0
2002-06-09	Subway - Mat	63	6,3
2002-06-09	Spenard Hostel International - 2 nätter	320	32,0
2002-06-10	Milano's Pizza - Mat	120	12,0
2002-06-10	Once in a Blue Moose - Presenter	80	8,0
2002-06-10	Barnes & Noble Bookseller - Complete Book of Knots	190	19,0
2002-06-11	Newark flygplats - Mat och diverse	322	32,2
2002-06-24	Återväxling av kvarvarande dollar	-877	
	Summa:	31 688	

Att tänka på innan avresa

Det har nu gått drygt elva månader sedan jag reste iväg med Ingemar och Sven till Denali. Elva månader som jag har tänkt och slipat på denna berättelse.

Detta kapitel är nog det viktigaste, det innehåller punkter man bör tänka på och göra inför varje expedition, liten som stor. Jag önskar att jag gjort detta kapitel innan vi reste, då hade allt varit annorlunda.

Kapitlet är baserat på mina egna och andras erfarenheter.

Gällande detta kapitel vill jag också framföra ett stort tack till Central Förbundet för Befälsutbildning med samtliga instruktörer och deltagare jag haft och arbetat med sedan 1999. Framför allt vill jag tacka Lt Claes Tovejärn som höll i min senaste kurs Ödemarkssjukvård - första hjälpen i extrema miljöer och mina gruppmedlemmar från den veckan.

Inför en expedition finns det egentligen oerhört mycket att planera och tänka på och några av dessa saker att tänka igenom är:

- **vad** är det ni skall göra och gör en beskrivning av detta.
 - **vilka** är det som skall göra detta och gå igenom vilka personliga resurser som finns.
 - **var** skall ni göra det och gå igenom de förutsättningar som finns för platsen.
 - **hur** skall ni göra det och gå igenom de tekniska, ekonomiska och logistiska resurser som finns.
 - **när** skall ni göra det och gå igenom hur lång förberedelsestid och vilka lokala förhållanden som råder just då.
- **Hälsa**
 - Alla i gruppen bör ha repeterat en första hjälpen utbildning nära inpå avresa.
 - Alla i gruppen bör ha genomgått en hälsokontroll inför avresan.
 - Alla i gruppen bör ha gjort ett tandläkarbesök inför avresan.
 - Alla i gruppen bör ta nödvändiga vaccinationer.
 - En hälsodokumentation på gruppens samtliga medlemmar bör göras inför en avresa för att veta om någon t.ex. har diabetes eller astma.
 - En i gruppen bör vara utsedd till ansvarig sjukvårdare.
 - Sjukvårdsförsäkringar på samtliga gruppmedlemmar bör finnas och vara nedtecknade hos den som är ansvarig sjukvårdare.
 - Ett basapotek av sjukvårdsutrustning för första hjälpen i extrema miljöer bör finnas. T.ex: Första förband, andningsskydd, operationshandskar, personlig medicin, skavsårstejp, elastisk binda, druvsocker, mediciner, pocketmask, nackkrage, häftplåster, sårtejp, kompresser, våtservetter, termometer, sax, pincett och peang. Vissa saker som t.ex. första förband bör finnas hos varje person.
 - Man bör ta reda på de lokala förutsättningarna för akut läkarvård för expeditionsplatsen och planera därefter.
 - Förebyggande åtgärder bör tas innan man ger sig ut på marscher under och innan expeditionen. T.ex tejping av fötter och insmörjning av solskyddsfaktor.
 - En dagordning för hälsa och hygien bör fastställas gemensamt för gruppen innan avresa.

- **Risikanalyt**

Göra en riskanalys av hela expeditionen innan avresa. Exempel på punkter i en riskanalys är:

- En analys av gruppen för att få fram medlemmars erfarenhet, kompetensgrad, attityder etc.
- En analys av miljön för expeditionen för att vara förberedd på klimat, väder, djurliv etc.
- Måla upp olika skräckscenariot och hur man skall agera om någon blir skadad, sjuk eller annan nödsituation uppstår.
- Ta reda på vilka sjukdomar som gruppen kan tänkas utsättas för. T.ex. malaria, HIV, kontaminerat vatten och även diskutera hur man kan undvika dessa.
- Ta reda på de lokala förutsättningar som gäller kultur, religion och politik.
- Planera för transport och boende och ha alternativ för detta.
- Planera för fler färdrutter om problem skulle uppstå.
- Planera för att viss utrustning kommer att gå sönder och ha lösningar för detta.
- Planera för hur samband och kommunikation skall fungera, inre och yttre och vilka problem som kan uppstå.

Genom att ta varje punkt för sig och bryta ner dem ytterligare kan man se vad som kan inträffa vid olika problem.

- Trötthet och dålig gruppdynamik – stress och felaktiga beslut.
- Fall, stenslag och laviner – mekaniska skador, frakturer, trauman, chocktillstånd, kvävning.
- Glaciärsprickor - mekaniska skador, frakturer, trauman, chocktillstånd, kylrelaterade skador.
- Långvarig eller extrem kyla - lokala kylskador, hypotermi.
- Värme – uttorkning, lokala brännskador, värmeslag.
- Vind – kyleffekt, materialskador.
- Snö, dimma och regn – minskad framkomlighet, orienteringsproblem, kyleffekter
- Åska – blixtnedslag, elektrisk chock, brännskador.
- Höjd – AMS, HACE, HAPE, uttorkning.
- Bakterier och virus – infektioner, sjukdomar.
- Mindre sårskador – blåsor, skoskav, torrsprickor.
- Allergier – matallergier.
- Tekniska och logistiska missöden.
- Kulturellt betingad problematik – politik, religion.
- Juridiska problem.

- **Mål och Brytpunkter**

Man bör sätta mål och brytpunkter som skall vara vägledande under hela expeditionen, exempel:

- Då gruppen inte fungerar tillsammans. Antingen avbryta helt eller byta mål. Allt för att det skall vara fortsatt goda relationer mellan alla deltagare vid hemkomsten.
- Hälsoenkäl.
- Väder och dylikt – yttre faktorer.
- Utrustningsproblem.
- Felbedömningar.
- Alla skall komma hem levande.
- Man skall verka för att minst en person når toppen (om det gäller berg).

- **Kravprofil**

Gör en kravprofil om möjligt och försök få personer som passar in, exempel:

- Någon som känner sig trygg.
- Någon som är stabil, morgon som kväll.
- Någon med mognad och moget beteende.
- Någon som har förmåga att klara av fram och motgångar.
- Någon med nyfikenhet. Inte våghalsig, men ändå någon som tycker om utmaningar.
- Någon som är lagom tjurskallig, inte tvångsmässig.
- Introvert/extrovert.
- Någon som är ansvarstagande, d.v.s. ingen som skyller ifrån sig.
- Någon som är en positiv realist.

Mer att tänka på:

- Glöm aldrig bort att tanke, känsla och handling hör ihop!
- Samöva teknik och personkemi hemma så att alla har sin plats i gruppen innan avresa (FIRO-cirkeln).
- Testa all utrustning i god tid innan avresa, så tid för att reparera eller beställa nytt finns.
- Tänk på att den som är den svagaste länken i gruppen samtidigt är den som alla måste ta hänsyn till för att kunna komma framåt. Tag hänsyn!
- Väl hemma från äventyret bör man ha ett möte för återkoppling gällande hela expeditionen, dels med utgångspunkt från alla ovanstående punkter och dels där alla enskilda individer får komma till tals.

”Memento te mortalem esse – kom ihåg att du är dödlig”

Höghöjdssjuka: Allmän information, orsaker och symtom

Det finns inte alltför många böcker på svenska med information om höghöjdssjuka, och den information som finns ändras kontinuerligt då detta är ett relativt nytt ämne som man fortfarande forskar en hel del om.

Av det jag läst finns det flera olika sätt man definiera hög höjd.

Följande indelning har jag funnit logisk och överensstämmande med mina egna erfarenheter av hög höjd.

- Nivå 0: från havsytan 0 m ö h till 2 400 m ö h.
Här förekommer höghöjdsrelaterade symtom och sjukdomar mycket sällan.
- Nivå 1: 2 400 m ö h till 3 600 m ö h.
Vid snabb förflyttning uppåt på denna nivå kan symtom på grund av den höga höjden framträda.
- Nivå 2: 3 600 m ö h till 5 500 m ö h.
På denna nivå är det relativt vanligt att man kan känna av höghöjdsrelaterade symtom som dock går över om man går ner till lägre höjd och tar sig tiden att acklimatisera.
- Nivå 3: 5 500 m ö h till 7 000 m ö h.
På denna nivå är sannolikheten att få höghöjdsrelaterade sjukdomar stor om man inte har gjort en långsam och kontrollerad acklimatisering på väg upp från nivå 0.
På denna höjd börjar kroppen dessutom att brytas ner i mycket snabbare takt än på nivå 0, 1 och 2 varför det inte rekommenderas att stanna på denna eller nästa nivå längre än nödvändigt.
- Nivå 4: 7 000 m ö h och uppåt.
På denna nivå ökar riskerna väsentligt och på 7 000 meter är lufttrycket cirka 300 mmHg mot cirka 800 mmHg vid havsytan, d.v.s. 62,5 % lägre. På grund av det lägre lufttrycket kan man uppleva att luften känns tunnare. Dock är syrenivån i luften fortfarande 21 %, precis som vid havsytan. Det är det minskade trycket som gör att syret inte tas upp lika effektivt i lungorna.

Sjukdomar och symtom:

- Cheyne-Stokes andning:
På höjder över cirka 3 000 meter kan man uppleva en periodisk andning som stundtals helt upphör.
- AMS, Acute Mountain Sickness - akut höghöjdssjuka, symtom:
Trötthet, svaghet, illamående, kräkningar, yrsel, huvudvärk, minskad aptit, andfåddhet, sömnsvårigheter, minskad koordination och blånade nagelband och läppar.

AMS behandlas genom att gå ner till lägre höjd tills besvären försvinner och därefter fortsätta i makligt tempo uppåt när man tror sig vara frisk igen.
För att förebygga AMS kan man ta medicinen Diamox som innehåller det verksamma ämnet Acetazolamid.

- HAPE, High Altitude Pulmonary Edema – lungödem:
Vätskeansamling i lungorna.
Symtomen kan vara andfåddhet vid vila, tryck över bröstet, gurglande andning och en oregelbunden hjärtrytm.

HAPE behandlas genom att gå ner till lägre höjd, helst havsnivå samtidigt som man får syrgas eller kan ligga i en tryckkammare.
HAPE kan även till viss del behandlas med hjälp av medicinen Adalat med det verksamma ämnet Nifedipin.

- HACE, High Altitude Cerebral Edema – hjärnödem:
Svullnad i hjärnan.
Symtomen kan vara huvudvärk, förvirring och minskat medvetande, minnesförlust, hallucinationer, minskad koordination och medvetlöshet.

HACE behandlas genom att gå ner till lägre höjd, helst havsnivå samtidigt som man får syrgas eller kan ligga i tryckkammare.
HACE kan även till viss del behandlas med hjälp av medicinen Dexacortal med det verksamma ämnet Dexametason.

Rekommendationer och tips:

- Ju högre upp man kommer, desto mer vatten bör du dricka med tanke på att luften blir torrare och att du förlorar mer vätska vid varje utandning. Minst 4 – 6 liter vätska om dagen bör du få i dig.
- Ta dig tid till att acklimatisera din kropp till hög höjd. 300 till 500 meter per dag ovanför 2 000 meter är min rekommendation för att undvika höghöjdsrelaterade symtom. Glöm inte bort att stanna till ett par dagar för att vila och njuta på t.ex 3 000 och 4 000 meter. Enligt informationshäftet från Denali NPS har det visat sig att chanserna till en lyckad toppbestigning på Denali ökat då man stannat i Genet Basin på 4 330 meter ett par dagar.
- Det verkar som att man har lättare att anpassa sig till hög höjd ju äldre man blir. Min personliga reflektion är också att det verkar som om långa och smala personer påverkas mindre av den höga höjden än kraftigare människor.
- Huvudvärk som man kommer att få botas till viss del med huvudvärkstabletter.
- Det finns ett antal specialkonstruerad portabla tryckkammare man kan ta med sig på en expedition för att kunna påbörja en behandling mot AMS, HAPE eller HACE. De alternativ jag har hittat är:
 - The Gamow Bag som väger cirka 7 kg och åstadkommer en ökning av trycket med 105 mmHG vilket i praktiken motsvarar en nedstigning på drygt 1 500 till 2 000 meter beroende på den aktuella höjden.
 - The Certec Bag som väger cirka 4,8 kg och åstadkommer en ökning av trycket med 220 mmHG vilket i praktiken motsvarar en nedstigning på drygt 2 000 till 3 000 meter beroende på den aktuella höjden.
 - The PAC (Portable Altitude Chamber) som väger cirka 8 kg och åstadkommer en ökning av trycket med 105 mmHG vilket i praktiken motsvarar en nedstigning på drygt 1 500 till 2 000 meter beroende på den aktuella höjden.
- När det gäller att koka och rena vatten kan man ha i bakhuvudet att:
 - på 2 000 meters höjd börjar vatten att koka vid 93,4°C.
 - på 4 000 meters höjd börjar vatten att koka vid 87,3°C.
 - på 6 000 meters höjd börjar vatten att koka vid 81,3°C.
 - på 8 000 meters höjd börjar vatten att koka vid 75,5°C.

Enligt Wilderness Medical Society dör alla patogener (organismer som åstadkommer sjukdomar, exempelvis svamp, bakterie eller virus) inom 30 minuter vid en vattentemperatur av 70°C och inom ett par minuter om temperaturen överstiger 85°C.

Enkla sätt att rena vatten utöver att koka är:

 - Klortabletter, Puritabs är ett exempel finns/har funnits på apoteket.
 - Klorgas, AquaCare är ett exempel på en liten flaska som säljs och är mycket effektiv.
 - Jodsprit, Det går att använda jodsprit för sårtvätt eller munsköjning.

Kosttillskott som kan vara till hjälp:

- Dimethylglycin - DMG, ökar de röda blodkropparnas syreupptagningsförmåga.
- Ginkgo Biloba, stärker kretsloppet och ökar blodtillförseln till hjärnan.
- Ginseng Panax, traditionellt använt som stärkande medel vid nedsatt prestationsförmåga som trötthet och svaghetskänsla.
- Inosin, stärker kroppens uthållighet och cellernas syreupptagningsförmåga.
- Järntillskott, ökar produktionen av röda blodkroppar.
- Propolis, kan vara till hjälp mot den besvärande hosta man kan uppleva.
- Schisandra Chinesis, hjälper mot kroppens vätskebalans, motverkar hosta och stärker nervsystemet.

Mediciner som kan vara till hjälp:

- Diamox, medicin som kan användas i förebyggande syfte mot höghöjdssjuka.
- Dexacortol, medicin som kan användas vid hjärnödem (HACE).
- Adalat, medicin som kan användas vid lungödem (HAPE).